

Yazı işleri

Gnkur.

Harp Tarihi

Bşk.

Harp Tarihi Belgeleri DERGİSİ

Altı ayda bir çıkarılır
(Mart - Eylül)

Basım işleri

Gnkur.

Basımevi

ANKARA

Yıl: 25

MART 1976

Sayı: 74

Tarih yazmak, yapmak kadar önemlidir.
Yazan, yapana sadık kalmazsa, değişmeyen
hakikat insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır.

A T A T Ü R K

Bir süvari birliğinin safta duruşu

İÇİNDEKİLER :

1. Fihrist
2. Tarihi belgeler (No. 1596-1615)

ANKARA

Gnkur. Basımevi

1 9 7 6

F İ H R İ S T

<u>NO</u>	<u>BEİGENİN TARİHİ</u>	<u>ÖZETİ</u> _____ :
1596	2 haziran 1919	Ali Batı olayının Binbaşı Ömer tarafından yazılmış özeti.
1597	18 nisan 1920	Düzce asilerinin Bolu'yu ele geçirmesi üzerine Mustafa Kemal Paşa'nın Geyve'de bulunan 24 ncü Tümenin Düzce'ye hareketi için verdiği emir.
1598	21 nisan 1920	Mustafa Kemal Paşa'nın Düzce isyanını bastırmakla görevli 24 ncü Tümeni pekiştirmek üzere bir taburun Adapazarı'na gönderilmesi için verdiği emir.
1599	30 nisan 1920	20 ncı Kolordu Komutanı Ali Fuat Paşa'nın Arif Bey Müfrezesinin İzmirli efeler ve Kuvayı Milliye ile desteklenmesi için Albay Refet Bey'e yapmış olduğu öneri.
1600	3 mayıs 1920	24 ncü Tümen Komutanı Yarbay Mahmut Bey'in yaralanması.
1601	8 mayıs 1920	20 ncı Kolordu Komutanı Ali Fuat Paşa'nın Düzce ve Bolu bölgesinin İzmit'ten ayrı kalmasını önlemek amacı ile Adapazarı ve Sapanca üzerine yapmayı tasarladığı taarruz hakkında.
1602	14 ekim 1920	Genelkurmay Başkanı İsmet Bey'in Adana müfrezesinin Bozkır yönünde hareket eden Refet Bey kuvvetlerine katılması için çektiği şifre.
1603	14 ekim 1920	Batı Cephesi Komutanı Ali Fuat Paşa'nın Çiğil asilerinin bastırılması için 12 ncı Kolordu Komutanlığına verdiği emir.
1604	15 ekim 1920	Ali Fuat Paşa'nın Bozkır harekâtının başarıllı olduğu ve Karaman bölgesinde olay-

<u>NO</u>	<u>BEİGENİN TARİHİ</u>	<u>ÖZETİ</u>
		ların durdurulmasına bildiren raporu.
1605	16/17 ekim 1920	Konya Valisi Haydar Bey'in Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderdiği Refet Bey'in Bozkır harekâtı ile ilgili raporu.
1606	20 ekim 1920	Kolordu Komutanı Albay Refet Bey'in Beyşehir baskını ile ilgili emirleri.
1607	8 aralık 1920	Çerkez Ethem harekâtında Güney Cephesi Komutanlığının genel harekâta ilişkin muharebe raporu.
1608	8 aralık 1920	Çerkez Ethem harekâtında Batı Cephesi Komutanlığının muharebe raporu.
1609	28 aralık 1920	Çerkez Ethem harekâtında Güney Cephesi Komutanlığının 2. aralık 1920 ve sonraki günlere ilişkin muharebe raporu.
1610	28 aralık 1920	Çerkez Ethem harekâtında Batı Cephesi Komutanlığının 28 aralık 1920 ve sonraki günlere ilişkin muharebe raporu.
1611	30 aralık 1920	Batı Cephesi Komutanı İsmet Bey'in Çerkez Ethem'e yazmış olduğu mektup.
1612	2 ocak 1921	Çerkez Ethem'in Batı Cephesi Komutanı İsmet Bey'in mektubuna verdiği karşılık.
1613	14 mart 1921	<u>Pontus olayı ile ilgili olarak bir Pontus kurulunun Moskova'ya gitmesiyle ilgili Dışişleri Bakanlığı yazısı.</u>
1614	22 mart 1921	<u>Metropolit Hirisantos'un Paris'ten gönderdiği mektubun çevirisi.</u>
1615	12 ocak 1922	Pontus olayında Rum şekavet bölgesinin sınırlarını çizen İçişleri Bakanlığı yazısı.

- ALİ BATI VAKASI -

Esbah-

2/haziran/335

Mütarekeyi müteakib General Allenbi'nin Altıncı Osmanlı Ordusunun lağvını talep ve tazyik ettiği bir zamanda Kürdistan'da da hükümeteşizlik yüzünden müthiş bir asayişsizlik var idi. MİLLÎ Aşiret Reisi Mahmud Bey'in biraderlerinden İsmail Bey (Siverek) Timur Bey (Osmaniye) (Çermik) havalisinde dolayarak Kürt istiklâlinde Diyarbakır Elaziz vilâyetlerinin ve Urfa livasının kendilerine verileceğinden bahisle ahâlinin efkârını tesmim ediyorlar; bir taraftan da Süleymaniye hâkimi siyasîsi Binbaşı Novil (Mardin), (Midyat), (Savur), (Derik), (Viranşehir) mıntakalarını dolayarak İngiliz himayesinde bir Kürdistan hükümetinin teşkili perpağandasını yaparak 2/haziran/1335 de (Diyarbakır)e, yine aynı fikir ve propaganda ile İngiliz Irak Ordusu Başkumandanlığı Erkânı Harbiyesine memur Miralay Senttel de (Mardin)e geliyor idi. Senttel 2/3 gecesini bizim Beşinci Fırka Kumandanının yanında geçirdikten sonra 3 haziranda (Musaybin)e giderek 13. Kolordumuz Karargâhında Binbaşı Novil ile görüşmüşler idi. Diğer taraftan da (Siird) de Kürdistan'ın Hükümeti Osmaniyeden iftirakı ve bazı tesvilatı havi beyannameler tevzi ettiriyorlar ve Diyarbakır vilâyeti ile Siird livasını İrakı ulyadan addederek işgal etmek istediklerini işae ediyorlar ve (Diyarbakır) deki Kürt kulübüne de İngiliz himayesinde Kürdistan'ın istiklâli propagandasını yaptırıyorlardı.

Şırnak kazası kaymakamı tarafından Tanzalî Osman'la Üilhan'lı Resulu ve kendi adamlarından Şeyh Ali Batı'yı zahiren ticaret hakikatte Siird ve havalisini İngilizler idaresine vermek için hâkimi siyasî nezdinde teşebbüsatda bulunmak üzere (Musul)a gönderildiği de haber alınmış idi.

Tedabir-

Bunun üzerine, Ali Batı'nın (Şırnak)a avdetinde derdesti için ter-tibat alınmış idi. Fakat 2/haziran/35'de Ali Batı 500 kadar kuvvetle Midyat hükümet merkezine gelerek hükümeti tahkir etmiş maiyetindeki Çelikli Abdülkerim'e Gerboran nahiyesini basdırarak nahiye müdürünün ve menzil kumandanının eşyayı zatiyelerini gasb ve yağma ettirmiş idi.

Tenkil -
5/temmuz/35

Binaenaleyh, 2 haziranda Beğinci Fırkanın Altıncı Piyade Alayı (200 mevcudundadır) bir cebel topu dört ağır makineli tüfenk ile (Midyat) dan ve yirmi estersüvar ile iki ağır makineli tüfenk (Nusaybin) den hareket ederek Midyat cenubugarbisindeki (Markı) mevkiine gelmiş ve buradan tahassun eden Ali Batı ile avenesi ile yedi saat müsademe-den sonra eşkiyaya kırk kadar maktul ve bir o kadar mecruh verdirerek (Tenbat)a ertesi günü (Tenbat)da da sıkıştırarak 7/haziranda (Mezbrah)e ve oradan da (Besabirin)e çekilmeğe mecbur etmiş idi. Bir müddet takip-den sarfınazarla desise ile elde edilmesini derpiş eden Altıncı Alay Kumandanı Kaymakam Nuri Bey 5/7/35 de (Besabirin)i 15 kişilik bir kuvvetle ansızın basarak (Medh)nam mahalde iki saat müsademenin sonra Ali Batı şeririni maktulen elde etmiş idi. Bu suretle de vaka da niha-yet bulmuş idi.

(Binbaşı Ömer Bey Ali Batı vakasının bu hulâsasını yazmıştır.

Arşiv No: 4/502

Dolap No: 46

Göz No: 4

Klasör No: 2486

Dosya No: 105/A

Fihrist No: 1-20

Ali Batı Olayı

Nedenler -
2 Haziran 1919

Mütarekeden sonra General Allenbi'nin 6 ncı Osmanlı Ordusu-
nun lağvını istediği ve baskı yaptığı bir zamanda Kürdistan'da da hü-
kümsizlik yüzünden korkunç bir düzensizlik ve güvensizlik vardı.
Millî Aşiret Başkanı Mahmut Bey'in kardeşlerinden İsmail Bey Siverek,
Timur Bey Osmaniye ve Çermik yöresinde dolaşarak Kürt bağımsızlığın-
dan Diyarbakır, Elazığ illerinin ve Urfa livasının (il ile ilçe ara-
sı bir yönetim örgütü) kendilerine verileceğinden söz ederek halkın
düşüncelerini zehirliyorlar; bir yönden de Süleymaniye'nin siyasi
hâkimi Binbaşı Novil, Mardin, Midyat, Savur, Derik ve Viranşehir
bölgelelerini dolaşarak İngiliz koruyuculuğunda bir Kürdistan hüküme-
tinin kurulması propagandasını yaparak 2 haz 1919'da Diyarbakır'a
yine aynı düşünce ve propaganda ile İngiliz Irak Ordusu Başkomutan-
lığı Kurmaybaşkanı Albay Senttel de Mardin'e geliyordu. Senttel 2/3
gecesini bizim 5 ncı Tümen Komutanının yanında geçirdikten sonra 3
haziranda Nusaybin'e giderek 13 ncü Kolordumuz Karargâhında Binbaşı
Novil ile görüşmüşlerdi. Diğer yandan da Siirt'te Kürdistan'ın Os-
manlı hükümetinden ayrılması ve bir takım kötülükleri güzel gösteren
bildiriler dağıttırıyorlar ve Diyarbakır ili ile Siirt livasını,
yukarı Irak'tan sayarak ele geçirmek istediklerini yayıyorlar ve Di-
yarbakır'daki Kürt kulübüne de İngiliz koruyuculuğunda Kürdistan'ın
bağımsızlığı propagandasını yaptırıyorlardı.

Şırnak ilçesi kaymakamı tarafından Tanzalı Osman'la Jilhan-
lı Resul'u ve kendi adamlarından Şeyh Ali Batı'yı görünüşte ticaret,
gerçekte Siirt ve yöresini İngilizler idaresine vermek için siyasi
hâkim yanında girişimlerde bulunmak üzere Musul'a gönderildiği de
haber alınmış idi. Bunun üzerine, Ali Batı'nın Şırnak'a dönüşünde
tutuklanması için tertipler alınmış idi. Ama 2 Haziran 1919'da Ali
Batı 500 kadar kuvvetle Midyat hükümet merkezine gelerek hükümete
hakaret etmiş ve buyruğu altındaki Çelikli Abdülkerim'e Gerboran na-
hiyesini bastırarak nahiye müdürünün ve menzil komutanının kişisel

Tedbirler

eşyalarını zorla elinden aldırması ve yağma ettirmiş idi.

Ayaklanmanın bastırılması - 5 temmuz 1919

Bunun üzerine 2 haziranda 5 nci Tümenin 6 ncı Piyade Alayı (200 mevcutludur) bir dağ topu, dört ağır makineli tüfek ile Midyat'tan katıra bindirilmiş 20 süvari ile iki ağır makineli tüfek Nusaybin'den hareket ederek, Midyat güneybatısındaki Makrı denilen yere gelmiş ve burada sığınmış olan Ali Batı ve yordakçıları ile yedi saat çarpışmadan sonra eşkiyaya 40 kadar ölü ve bir o kadar da yaralı verdirek Tenbat'a, ertesi gün Tenbat'ta da sıkıştırarak 7 haziranda Mezberah'a ve oradan da Besabirin'e çekilmek zorunda bırakmıştı. Bir süre takipten vazgeçilerek hile ile elde edilmesini öngören 6 ncı Alay Komutanı Yarbey Nuri 5 temmuz 1919'da Besabirin'i 15 kişilik bir kuvvetle ansızın basarak Medh adındaki yerde iki saatlik bir çarpışmadan sonra Ali Batı fesatçısını ölü olarak ele geçirmişti. Bu suretle olay da son bulmuştu.

Binbaşı Ömer, Ali Batı olayının bu özetini yazmıştır.

Arşiv No: 4/502
Dolap No: 46
Göz No: 4
Klasör No: 2486
Dosya No: 105/A
Fihrist No: 1-20

روزم

- ۱۸۰ - ۲

کیرم ده ، محی فرقه قراندیته - سین

A	9/201
D	32
F	14-1

بوی ده درزم عیاقی طرفه استادیلی . دی تقوی روزم ده
عیاقی طرفه

عیاقی الله ایردر . جیرا کدینه باز دیریه تدا اندوه زه سکین

عیاقی علی ^{الوسن راج} ~~طیف ایوبی~~ ~~نظم عیاق~~ ده هم بر نشدی بوم

وقت قرائت ایوب . ~~حسین~~ ~~و حنیف~~ بد جدید بدافانه

وقت و هر دو ملاصقت نامده قطع نظر فقط خط فرقه فقه

اودر دینه روزم هم حرکت جورنگز لازمه . مکنه ماشده عود تنگ

هفته نیدانه

۱۱

۱۱/۱۶

Düzce

18-4

Geyve'de 24 ncü Fırka Kumandanlığına - Şifre

Bolu da Düzce ussatı tarafından işgal edildi. Bolu mutasarrıfı Düzce'de ussat elinde esirdir. Ussat tarafından cebren kendisine yazdırılan telgraflarda ehemmiyetsiz göstererek bize meseleyi suiken-hallini-teklif-ediyorlar-bununla-ussat-daha mühim bir tegeb- büsleri için vakit kazanmak istiyorlar. vaziyet-in-k Vaziyet pek ciddidir. Bilâ ifatei vakit ve her türlü mülahazatı taliyeden kat'ı nazarla fakat azamî kuvvetle Hendek üzerinden Düzce'ye hareket buyurmanız lâzımdır. Makine başında cevaba muntazırız.

(Heyeti Temsiliye namına)

M. Kemal

/

18 Ruhi
19

Arşiv	NO: 9/701
Dolap	NO: 46
Göz	NO: 5
Klasör	NO: 2487
Dosya	NO: 106
Fihrist	NO: 14-1

Düzce

18-4

Geyve'de 24 ncü Tümen Komutanlığına

Şifre

Bolu da, Düzce asileri tarafından ele geçirildi. Bolu mutasarrıfı (il ile ilçe arasındaki idarenin amiri) Düzce'de ayaklananların elinde tutsaktır. Ayaklananlar tarafından zorla kendisine yazdırılan telgraflarda, bize sorunu önemsiz göstererek daha önemli bir girişimleri için zaman kazanmak istiyorlar. Durum pek önemlidir. Zaman kaybetmeksizin ve her türlü ikinci derecedeki düşüncelerden vazgeçerek, fakat bütün gücünüzle Hendek üzerinden Düzce'ye hareket buyurmanız gerekmektedir. Makine başında cevap bekliyoruz.

Heyeti Temsiliye adına

Mustafa Kemal

18

Ruhi

19

Arşiv No: 9/701

Dolap No: 46

Göz No: 5

Klasör No: 2487

Dosya No: 106

Fihrist No: 14-1

Nazilli'de Miralay Refet Beyefendi'ye - Şifre

Salihli'den gelecek olan hücum taburunun Eskişehir'e gönderilerek orada Heyeti Temsiliye emrinde ihtiyatı umumî olarak bulundurulması ve Karahisar'daki Y 69 T 3'ün Düzce tedibatıyla meşgul olan 24 ncü Fırka Kumandanı Kaymakam Mahmud Bey'in emrine Adapazarı'na gönderilmesi Karahisar'da Kaymakam Tahir Bey'e tebliğ edildi.

-Arif-müfresesinin-

Heyeti Temsiliye namına

M. Kemal

/ 21 Ruhi

Adapazarı vasıtasıyla 24 ncü Fırka Kumandanı Kaymakam Mahmud Beyefendi'ye

~~Sarkanan~~

~~Yirmiüçüncü/-Karahisar'da bulunan taburu-~~

-Şifre

mensub

Yirmiüçüncü Fırkaya mesub Altmışdokuzuncu Alayınan Karahisar'da bulunan tahtı emrinize girmek üzere

Üçüncü Taburunun / tenle hemen Adapazarı'na sevki Afyonkarahisar'da mevki-

Kaymakam Tahir Bey'e yazıldı. Bilmuhabere taburun celp ve tedibatta istihdam buyurulması ve iş'arı mercudur.

Heyeti Temsiliye namına

M. Kemal

21/

Kapadım

Arşiv	NO: 9/701
Dolap	NO: 46
Göz	NO: 5
Klasör	NO: 2487
Dosya	NO: 106
Fihrist	NO: 18-1

Nazilli'de Albay Refet Beyefendi'ye - Şifre.

Salihli'den gelecek olan Hücüm Taburunun Eskişehir'e gönderilerek orada Heyeti Temsiliye emrinde genel ihtiyat olarak bulundurulması ve Karahisar'daki 69 ncü Alay 3 ncü Taburun Düzce'de ayaklananları yola getirme işi ile uğraşmakta olan 24 ncü Tümen Komutanı Yarbay Mahmut'un emrine Adapazarı'na gönderilmesi, Karahisar'da Yarbay Tahir'e bildirildi.

Heyeti Temsiliye adına

Mustafa Kemal

/ 21
Ruhi

Adapazarı aracılığı ile 24 ncü Tümen Komutanı Yarbay Mahmut'a

Şifre.

23 ncü Tümen'e bağlı 69 ncü Alayın Karahisar'da bulunan 3 ncü Taburunun emrinize girmek üzere hemen Adapazarı'na gönderilmesi, Afyonkarahisar'da Yarbay Tahir'e yazıldı. Haberleşerek taburun getirtilmesi ve yola getirme harekâtında kullanılması ve bildirilmesi rica olunur.

Heyeti Temsiliye adına

21 /
Kapadım

Mustafa Kemal

Arşiv	No: 9/701
Dolap	No: 46
Göz	No: 5
Klasör	No: 2487
Dosya	No: 106
Fihrist	No: 18-1

Geyve:

Ankara'da Miralay Refet Bey'e

1- Adapazarı, Sapanca havalisinin henüz teşkilâtsiz, bağısız bulunması in-
gilizlerin Adapazarı'ndan kırk sekiz saate kadar silahların teslimini talep et-
mesi harekâtımıza mukabele edebilecek ussatın henüz şurada burada çapulculukla
meggul bulunmamız esbabı Düzce harekâtının bir an evvel icrasını istilzam eyle-
diğinden İzmir cephesinden izamını rica ettiğim efelerin tesrii sevkini

2- Arif Bey kuvvetinin mümkün olduğu kadar Kuvayı Milliye ile takviyesiyle
biran evvel benimle irtibat tesis etmesinin teminini rica ederim.

3- Düzce harekâtının hitamına kadar burada kalmak niyetindeyim.

vurudu minh

30/4/36

1

A

Abdi

20

K K.

Ali Fuat

Refet Beyefendi Efeye kuvvet ihzarı için yazmışlardır bu akşam tekid ede-
cekler Fuat Paşa'ya da esasen cevap vermişlerdir. 1/mayıs/336 S.

Hıfzı Düzce

Arşiv No: 9/701
Dolap No: 46
Göz No: 5
Klasör No: 2487
Dosya No: 106
Fihrist No: 19-23

Ankara'da Albay Refet Bey'e

Geyve

1. Adapazarı, Sapanca yöresinin henüz örgütsüz, başsız bulunması, İngilizlerin Adapazarı'ndan 48 saate kadar silahların teslimini istemesi, harekâtımıza karşı durabilecek asilerin henüz şurada burada çapulculukla uğraşmada bulunmamız (x) nedenleri Düzce harekâtının bir an önce yapılmasını gerektirdiğinden, İzmir cephesinden getirilmesini dilediğim efelerin gönderilmesinin çabuklaştırılmasını.

2. Arif Bey kuvvetinin mümkün olduğu kadar Kuvayı Milliye ile pekiştirilerek bir an önce benimle bağlantı kurmasının sağlanmasını rica ederim.

3. Düzce harekâtının bitimine kadar burada kalmak niyetindeyim. 30 nisan 1920

Gelişi tarih 1 mayıs

A

20 nci Kolordu Komutanı

Abdi

Ali Fuat

Refet Beyefendi, Efe'ye kuvvet hazırlaması için yazmışlardır. İsteği bu akşam tekrarlıyacaklar Fuat Paşa'ya da esasen cevap vermişlerdir. 1 mayıs 1920 S

Saklanması Düzce

Arşiv NO: 9/701
Dolap NO: 46
Göz NO: 5
Klasör NO: 2487
Dosya NO: 106
Fihrist NO: 19-23

(x) Meşgul bulunmamız yazısı bir yanılta olsa gerek, bu yazının (meşgul bulunmaları) şeklinde kabulü uygun olur.

1871

A	9/201
D	34
F	19-23

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

22/10/2

Büyük Millet Meclisi Riyasetine

/Düzce/

Geyve3/5/36

Mahmud Bey müfrezesinden şimdiye kadar vakada bulunan bir nefer geldi ifadesine göre müfreze evvela süvari bilâhara piyade ve topçu Hendek'den hareket etmiş ve Hendek'den takriben beş kilometre kadar ayrılınca Sarıbayır nam mahalde boğazımsı bir yerde ussatın pusu ateşine tutulmuş ve ilk ateşde Mahmud Bey ve maiyetindeki zabitan vurulmuştur. Vurulmasına rağmen derakap yanındaki makineli tüfeklere ateş etmesini emretmiş baştaki tabur ateşe başlamışsada geriden gelen ve bu esnada arkalarından ateş yiyen ve Çerkeslerin hücumuna uğrayan ikinci Tabur dağılmış (panik) ve teslimi silah başlamıştır. Bu efradın zabitanla birlikde Düzce'de mevkuf bulundukları rivayet edilmekde isede derecei vusuku anlaşılamamıştır. Bunlardan birkaç neferin Göynük'de Eşref Bey müfrezesine geldiklerini istihbar etdim ifadelerini aldirarak fazla bir malumat varsa arzedeceğim.

açdım/4 mayıs 36
Ahmed Mazhar

20
K. K.Mirliva
Ali Fuad

Erkânı Harbivei Umumiyye
4/5/36

Arşiv NO: 9/701
Dolap NO: 46
Göz NO: 5
Klasör NO: 2487
Dosya NO: 106
Fihrist NO: 19-24

Geyve

3 Mayıs 1920

Düzce

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Mahmut Bey müfrezesinden şimdiye kadar olayda bulunmuş olan bir er geldi. İfadesine göre; müfreze önce süvari, daha sonra piyade ve topçu, Hendek'ten hareket etmiş ve Hendek'ten yaklaşık olarak beş kilometre kadar ayrılınca, Sarıbayır denilen boğazımsı bir yerde asilerin pusu ateğine tutulmuş ve ilk ateşte Mahmut Bey ve yanındaki subaylar vurulmuştur. Mahmut Bey vurulduğu halde hemen yanındaki makineli tüfeklere ateş etmesini emretmiş baştaki tabur ateşe başlamışsa da, geriden gelen ve bu arada arkalarından ateş yiyen ve Çerkezlerin saldırısına uğrayan 2 nci Tabur dağılmış (panik) ve silahlarını bırakmaya başlamıştır. Bu erlerin subaylarla birlikte Düzce'de tutuklu bulundukları söylenmekte ise de doğruluk derecesi anlaşılamamıştır. Bunlardan birkaç erin Göynük'te Eşref Bey müfrezesine geldiklerini haber aldım. Sorguya çektiğimiz kadar fazla bir bilgi varsa saygılarımla bilgilerine sunacağım.

20 nci Kolordu Komutanı

Tuğgeneral

Ali Fuat.

Ağtım/ 4 Mayıs 1920

Ahmet Mazhar.

Genelkurmay Başkanlığına

4 Mayıs 1920

Arşiv	NO: 9/701
Dolap	NO: 46
Göz	NO: 5
Klasör	NO: 2487
Dosya	NO: 106
Fihrist	NO: 19-24

باعتها بمائة دينار

1. 19

۴۴

کیا منہ پڑی

27/2/12

A	9/1575
D	38
F	83

بر قسم توانی بداید جاندار است ایستاده در دستهای امانت از دستهای اغیار
کوه و دایره ها را لایحه برتدخ صد مقصد قطعات توخ حلیه قیولانکه و زلفت
فایزند جاندار ایستاده مفضل بر حرکت بر فزاد مدافعت توخ صورتده
راکت کوه ایوه نایبه انجند

۱ - بول و خفتن برنگه مصلحتی از زنده گن در دل امانت باری عارف گشت
برنده خایو و خوشی و خفتن و خورند امده از لافش دها و در که گن قدر گرافتند
و البوه بوقدرانه متافند و خود گناده امید و جادای آرند و چو برکت
برنده ایوه اطبانای و جانیخت خلیفه تقیم اندم . موفقت عارف دوزخه در
حیله ایرمیداره آریله و طرفین مویانده هم تأثیر الهیه و اسانویست مخالف
مراصدی ساهله (ع + ع + ع + ع) برسته مواره شد خود فاسد از عقیده دینیه
ایوه افیونده و اقچه و نه که حله لغتیه اکبند و روح حق گن به جنب
ایه بوم حاکمیه متافیت و نه تعجب از اسلحه و فلهایه گن و اطبانایه
استفاله یار سفاریه کوریدی رکوریدی و استه حله و عارف
برایه فاروقی موفقت دینیه سلاطین توبه حاکمیت خود ادره خفته دوزخه
استقامتده نفس حله و عقیده

سورۃ مد مجید و پیکر محمد اود و حاله یا یکتا

٢٠٠

فصل اول

22/2

Dakika tehiri mucibi mesuliyetdir

20

K. K.

Şifre halli
adet

8 - 9

/Beypazarı/

Geyve istasyonu

8/5/36

Bir kısım Kuvayı Milliye ile Sapanca işgal edilmişse de bu işgal Adapazarı'ndan ağırlıklı ihtimal Geyve'ye karşı hazırlanmış bir taarruza muhassas kıtaatın taarruzî hareketiyle karşılaşmış ve faikiyyet karşısında Sapanca tahliye edilmiştir. Mahaza bu hareket boğazın müdafaasını taarruzî surette bir iki gün için temin etmiştir.

2-Bolu vaziyetinin bir şekli makûs alması üzerine Geredelilerin ihanet etmeleri Arif Bey'in bunlara karşı dönmesi vaziyeti umumiyenin ıslahını lââkal daha onbeş gün kadar geri atmıştır. Halbuki bu kadar zaman muhaliflerin fevkalâde ümid ve cüretlerini arttıracak bir kemiyetdir. Bunun için Adapazarı ve Sapanca'nın zaptını tasmin etdim. Muvaffakiyet halinde Düzce ve Bolu muhiti İzmit'den ayrılmış ve tarafeynin maneviyatına mühim tesiri olmuş ve İstanbul'un muhalefetiyle muvasalasâ sahiliden (y-a-r-y-i-h-e-k) posta muhaberesine münhasır kalması olacaktır. Ve bunun için Afyon'dan ve Akhisar'dan gelecek efeleri Eskişehir'den bir sahra takımını Geyve'ye celb ediyorum hazırlığı müteakib derhal taarruza başlayacak ve arzedeceğim ve Adapazarı'nın işgaliyle beraber Sakarya köprüleri ser köprü olarak işgal olunacak ve Arif Bey'in Bolu'ya karşı hareketde muvaffak olunca mumaileyhile tevhidi harekât etmek üzere Hendek ve Düzce istikametinde taarruzî hareket olunacaktır

Büyük Millet Meclisine ve Yirminci Kolordu Vekâletine yazılmışdır.

K
S /8 minh
1 H

20

K K.Mirliva

Ali Fuad

Arşiv NO: 9/1575
Dolap NO: 46
Güz NO: 5
Klasör NO: 2489
Dosya NO: 116
Fihrist NO: 83

Dakika geciktirilmesi sorumluluğu gerektirir.

Geyve istasyonu

8 Mayıs 1920

20 nci Kolordu Komutanlığına

Beypazarı

Sifre çözümü

Sayı

8-9

1. Bir kısım Kuvayı Milliye ile Sapanca ele geçirilmiş ise de bu işgal Adapazarı'ndan büyük bir olasılıkla Geyve'ye karşı hazırlanmış bir saldırıya ayrılmış birliklerin taarruzî hareketiyle karşılaşmış ve üstünlük karşısında Sapanca boşaltılmıştır. Bununla beraber bu hareket Boğaz'ın savunmasını taarruzî surette bir iki gün için sağlamıştır.

2. Bolu vaziyetinin ters bir durum alması üzerine Geredelilerin hainlik etmeleri, Arif Bey'in bunlara karşı dönmesi, genel durumun düzeltilmesini en az 15 gün kadar daha geri atmıştır. Oysa bu kadar zaman, karşı bulunanların olağanüstü umut ve ataklıklarını artıracak bir niceliktedir.

Bunun için Adapazarı ve Sapanca'nın düşmandan alınmasını kesinlikle tasarladım. Başarı halinde Düzce ve Bolu çevresi İzmit'ten ayrılmış ve iki tarafın moraline önemli etkisi olmuş ve İstanbul'un karşı koyması ile ulaşımı kısıpılacak yoldan (y a r y l h c k) posta haberleşmesine bağlı kalmış olacaktır. Ve bunun için Afyon'dan ve Akhisar'dan gelecek efeleri, Eskişehir'den bir sahra takımını Geyve'ye getirtiyorum. Hazırlığın ardından hemen saldırıya başlayacak ve bilgilerine sunacağım. Adapazarı'nın ele geçirilmesiyle beraber Sakarya köprüleri, köprübaşı olarak işgal olunacak ve Arif Bey'in Bolu'ya karşı hareketi başarılı olunca kendisiyle harekât birliği yapmak üzere Hendek ve Düzce yönünde taarruz edilecektir.

Büyük Millet Meclisine ve 20 nci Kolordu Komutan Vekilliğine yazılmıştır.

20 nci Kolordu Komutanı Tuğgeneral

Ali Fuat.

K
1 nci Şube Tarih 8
H
Arşiv NO: 9/1575
Dolap NO: 46
Güz NO: 5
Klasör NO: 2489
Dosya NO: 116
Fihrist NO: 83

سنة ١٣٢٠

قانونية والسياسة راجية راجية راجية

بوز انتارة قومه برنجي فقه قومه العفة

سيفه - في تيسير

١ - ١١ / قسمة ١٠ / ١٠ ده قومه عانة هكتا اية آله فقه سند

بجاء باسحق ده هكتا تاديب ايتديك و ١٤ / ١٠ / ١٠ ده باسحق

استقامت هكتا اية هكتا قومه برنجي فقه بيله برست.

٢ - آله فقه سند ١١ / ١٠ / ١٠ ده ايتديك - الماسار فقه

مواصلة و مقابلا بوز قومه استقامت هكتا اية راجية بوز فقه

ارتباط تأسيس اية هكتا و اوزني يره هكتا.

٣ - ١١ / ١٠ / ١٠ قومه ١٩٠٦ سند راجية راجية قومه برنجي فقه

قوله العفة باسحق.

A	1-4281
D	34
F	12

اراد هكتا محمد بيسي

سع

صا

م. ت. ب.

١٩١٠

قوله

1 Garp
§

Konya vasıtasıyla Dahiliye Vekili Refet Beyefendi'ye

Pozantı'da Kırkbirinci Fırka Kumandanlığına

Sifre - gayet müstaceldir.

1- 11/teşrinievvel/36' da Karaman'dan hareket eden Adana müfrezesinin Pınarbaşı ve civarını tedib ettiği ve 13/10/36' da Başkışla istikametine hareket edeceği Kırkbirinci Fırkadan bildirilmiştir.

2- Adana müfrezesi, 11/10/36' da Dinek-Elmasan harabesine muvasalat ve müteakiben Bozkır istikametinde hareket eden Refet Beyefendi ile irtibat tesis edecek ve emirlerine girecektir.

3- 14/10/36 tarih ve 1906 numro ile Refet Beyefendi'ye ve Kırkbirinci Fırka Kumandanlığına yazılmıştır.

Erkânı Harbiye-i Umumiye Reisi

M.Sakıp

Salih

/14 minh

İsmet

İsmet

Konya

Sabri

Arşiv NO: 1/4281

Dolap NO: 46

Göz NO: 4

Klasör NO: 2486

Dosya NO: 104

Fihrist NO: 12

Batı

Konya aracılığıyla İçişleri Bakanı Refet Beyefendi'ye.

Pozantı'da 41 nci Tümen Komutanlığına.

Sifre - Çok ivedidir.

1. 11 ekim 1920'de Karaman'dan hareket eden Adana müfrezesinin Pınarbaşı ve çevresini yola getirdiği ve 13 ekim 1920'de Başkışla yönüne hareket edeceği 41 nci Tümen'den bildirilmiştir.

2. Adana müfrezesi, 11 ekim 1920'de Dinek-Elmasan harabesine varmış ve hemen sonra Bozkır doğrultusunda hareket eden Refet Beyefendi ile bağlantı kuracak ve emirlerine girecektir.

3. 14 ekim 1920 tarih ve 1906 sayı ile Refet Beyefendi'ye ve 41 nci Tümen Komutanlığına yazılmıştır.

Genelkurmay Başkanı

M. Sakıp salih

İsmet

Tarih 14

İsmet

Konya

Sabri

Arşiv NO: 1/4281

Dolap NO: 46

Göz NO: 4

Klasör NO: 2486

Dosya NO: 104

Fihrist NO: 12

12 K. K.

Adet 1726

C.

1- Vali Haydar Bey'in isyan mantıkasının hali hazırına dair verdiği malumata nazaran tekmil Konya Vilâyetinde isyan itfa edilmiş Bozkırlılar da tedib edilmekte olduğundan yalnız Çiğil'dekilerin tenkili meselesi kalmıştır. İsyanın bu tarzda muntafi olmasına nazaran Çiğil'deki ussatın da daha az kuvvetle tenkilini ümit ediyorum. Bunun içinde Y 172 müfrezesinin Polatlı'dan gönderilen Cephe Vekâleti Süvari Bölüğü ve Afyonkarahisar'ında emri âlilerinde 150 kadar atlı olduğu bildirilen süvarilerle takviye edilerek ve top da verilerek Çiğil'deki ussata sevkinin muvafık görerek Y 70 kısmı küllisiyle Akşehir'e ve bir taburiyle İlgin'da emre amade kalmış olur. Buna göre icabeden emrin Osman Bey'e itasıyla her halde Çiğil'deki ussatın da henüz şaşkın vaziyetdeler iken bir an evvel ve fakat emniyetle bastırılarak dağıtılması mercudur. Bu ussatın tenkilinden sonra, cephe müfrezelerinin bir an evvel kıtalarına iadeleri lâzımdır. Akşehir'deki de-po taburuyla vekâlet süvarileri Akşehir'de kalacaksa da İlgin'da da bir kuvveti zaruri görüyorum. Bu kıtayı nereden ve ne suretle tedarik ve temin buyuracağını-zın da işarını rica ederim.

2- Demirci Mehmet Efe kuvvetlerinin hareket ve faaliyetleri hakkındaki malumata da intizar olunur efendim.

14/10/36 ¹/_{Şube} /15 minh

(Garp cephesi.K)

Ali Fısd

Düşünülsün heman cevap yazılsın

Arşiv	NO: 1/4281
Dolap	NO: 46
Göz	NO: 4
Klasör	NO: 2486
Dosya	NO: 103
Fihrist	NO: 31

12 nci Kolordu Komutanlığına

Sayı: 1726

Cevap:

1. Vali Haydar Bey'in ayaklanma bölgesinin şimdiki durumu hakkında verdiği bilgilere göre tüm Konya ilinde isyan söndürülmüş, Bozkırlılar da yola getirilmekte olduğundan, yalnız Çiğil'dekilerin bastırılması sorunu kalmıştır.

Ayaklanmanın bu tarzda sönmüş olmasına göre Çiğil'deki asilerin de daha az kuvvetle bastırılacağından umutluyum. Bunun için de 172 nci Alay müfrezesinin Polatlı'dan gönderilen Cephe Vekâleti Süvari Bölüğü ve Afyonkarahisar'ında yükksek emirlerinde 150 kadar atlı olduğu bildirilen süvarilerle pekiştirilerek ve top da verilerek Çiğil'deki ayaklananlara gönderilmesini uygun görerek, 70 nci Alay büyük kısmıyla Akşehir'e ve bir taburu ile Ilgın'da emre hazır kalmış olur. Buna göre gereken emrin Osman Bey'e verilmesiyle her halde Çiğil'deki asilerin de henüz şaşkın durumdayken bir an önce ve fakat güvlen bastırılarak dağıtılması rica olunur. Bu asilerin bastırılmasından sonra, Cephe müfrezelerinin bir an önce birliklerine geri gönderilmeleri gerekir. Akşehir'deki Depo Taburu ile Vekâlet süvarileri Akşehir'de kalacaksa da Ilgın'da da bir kuvveti zorunlu görüyorum. Bu kıtayı nereden ve ne suretle sağlayacağınızın da bildirilmesini rica ederim.

2. Demirci Mehmet Efe kuvvetlerinin hareket ve uğraşmaları üzerinde de bilgi beklenilmektedir.

Batı Cephesi Komutanı

Ali Fuat.

14 ekim 1920 1 nci şube tarih 15

Düşünülsün hemen cevap yazılsın.

Arşiv	NO: 1/4281
Dolap	NO: 46
Güz	NO: 4
Klasör	NO: 2486
Dosya	NO: 103
Fihrist	NO: 31

A.I A 15

Eskişehir

15/10/36

Erkânı Harbiye Umumiye Riyasetine15
S.

C: 15/10/36 Şifreye :

Refet Beyefendi elyevm Bozkır havalisinde tedibatla meşguldur. Esnayı hareketinde icap eder ise kendisinin Konya vasıtasıyla malumat vereceğini ve namına gelecek telgrafların Konya'da alıkonulmasını söylemiş olduğunu Konya'dan bildirilmişdir. Beyşehir ve Seydişehir'deki ussatın dağıldıkları, mahallinden bildirildiğine nazaran Bozkır'daki tedibata muvaffakiyetle ilerlediği anlaşılmaktadır. Konya, Akşehir, Ilgın, Karaman, Koçhisar, Karaağaç muntikasında sükûnet avdet ettiği Valinin işarından anlaşılmıştır efendim.

Numro 1739

Garp Cephesi K.

Ali Fuad

Açdım/ 15^{minh}E.H.U /15/10/36
3763

Arşiv NO: 1/4281
Dolap NO: 46
Göz NO: 4
Klasör NO: 2486
Dosya NO: 104
Fihrist NO: 10-13

A.1

A 15

Eskişehir

15 Ekim 1920

Genelkurmay Başkanlığına

15

S.

Cevap: 15 ekim 1920 tarihli şifreye:

Refet Beyefendi şimdi Bozkır yöresinde yola getirme harekâtı ile uğraşmaktadır. Hareketi sırasında gerekirse kendisinin Konya aracılığı ile bilgi ve-receğini ve adına gelecek telgrafların Konya'da alıkonulmasını söylemiş oldu-ğunu Konya'dan bildirmiştir. Beyşehir ve Seydişehir'deki asilerin dağıldıkları, yerinden bildirildiğine göre, Bozkır'daki yola getirme hareketlerinin başarı ile ilerlediği anlaşılmaktadır. Konya, Akşehir, Ilgın, Karaman, Koçhisar, Kara-ağaç bölgesinde durgunluğun geri geldiği Valinin bildirmeninden anlaşılmıştır efendim. Sayı 1739

Açım Tarih 15

Batı Cephesi Komutanı

Ali Fuat

Kurmay Başkanlığı 15 Ekim 1920

Arşiv	NO: 1/4281
Dolap	NO: 46
Göz	NO: 4
Klasör	NO: 2486
Dosya	NO: 104
Fihrist	NO: 10-13

تور کیا بویوک مات مجلی ریاستی

قام مخدوم

246

25

٢٢٦ — ١٠ — ١٦

Q.

بہارِ عربیہ

افت بدن ۱۲-۱۰-۶ تا یخای رالو-موری-زیرده-در

توبه واليس

— 2 —

۱۷ - ۱۰ - ۴۶ ده لربا - صای اچمرن سفق سنده عقیق این سوز قدر قدر

عالم - اولاً في عاصمه يا عاصمه كده خط استغفار اوله و دريش نرسمه فلا

اینکه هر کس در میان ما باشد که بگوید اینها را بگویم میانه دور.

ماره ۹ - روزنامه نفوس و قوت - بیانی کونی در - [۱۰۴ ل و ص - حواشی و تعلیقات]

۱۴ - ۱۰ - ۲۶ ده فوجیه قسمه برانی ده تیرم .

۱۹ - ۱۰ - ۲۲ د. ه. رفته کوزه خادم و یا خور نیزه قید از - نه لیبره حکم

[illegible]

کوئی طرح

١٧ ط

ایکادہ جبر و محاسبہ

22/11/12

جواباً واز طریق اولاد ، جواب اولی عمر و ملک نارغ و غمی و سکنه در می دجا اولی و د.

A	1-4281
D	36
F	23

U: 34

F	23
---	----

Türkiye Büyük Millet Meclisi RiyasetiAnkara - Konya16 - 10 - 336

17

Kalemi mahsus

adet

527

Büyük Millet Meclisi Riyasetine

Refet Bey'den 13-10-36 tarihli rapor sureti zirdedir.

Konya Valisi

Haydar

Madde 1 12-10-36'da Boyalı-Sarıoğlu mntıkasında ricat eden beş yüz kadar Bozkır-Hadım-Aladağ ussatla bilmüsademe mezkûr hat işgal olundu ve perişan bir halde firar ettiler mühim rüesadan Hadımlı Topal Emin maktulin meyanındadır.

Madde 2 Pozantı Müfrezesi Karaman'ın Pınarbaşı köyündedir. (a y l y s r h. kasaba mntıkasını bittedib 13-10-36'da Koçuş'da kısmi külliye iltihak etti.

Madde 3 14-10-36'da vaziyete göre Hadım veyahud Bozkır üzerine yürüyeceğim.

Madde 4 Bu rapor 13-10-36 7 saat s da yazılarak süvari ile Çumra telgrafhanesine gönderilmiştir.

Nuri
17 minhErkânı Harbiyei Umumiye Riyasetine

17/10/36

Cevaben yazılacak evraka cevap olduğu muharreratin tarih ve numrosunun derci rica olunur.

Arşiv NO: 1/4281

Dolap NO: 46

Göz NO: 4

Klasör NO: 2486

Dosya NO: 104

Fihrist NO: 23

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Özel Kalem

Sayı
527Konya

16/17 Ekim 1920

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Refet Bey'den 13 ekim 1920 tarihli rapor benzeri aşağıdadır.

Konya Valisi

Haydar

Madde 1. 12 ekim 1920'de Boyalı, Sarıoğlu bölgesinden çekilen 500 kadar Bozkır-Hadım-Aladağ asileriyle çarpışılarak adı geçen hat ele geçirildi ve perişan bir durumda kaçtılar. Önemli elebaşılardan Hadımlı Topal Emin ölenler arasındadır.

Madde 2. Pozantı Müfrezesi Karaman'ın Pınarbaşı köyündedir. (a y l y s r h) kasaba bölgesi yola getirilerek 13 ekim 1920'de Koçuş'ta büyük kısma katıldı.

Madde 3. 14 ekim 1920'de duruma göre Hadım ve Bozkır üzerine yürüyeceğim.

Madde 4. Bu rapor 13 ekim 1920 saat 19'da yazılarak stüvari ile Çumra telgrafhanesine gönderilmiştir.

Nuri

Tarih 17

Genelkurmay Başkanlığına

17 ekim 1920

Karşılık olarak yazılacak evraka yazının tarih ve sayısının konması rica olunur.

Arşiv	NO: 1/4281	Dosya	NO: 104
Dolap	NO: 46	Fihrist	NO: 23
G8z	NO: 4		
Klasör	NO: 2486		

میدور

کتابخانه

(۷)

1-4281
5-8
82

- ۱- ۱۹/۱۰/۲۶ ده برپا صیبه ایله تکلیفیه کیردم. بوجوارل ان مهم عصاوت روسای قبیله ندکه حالته آتیه یا عهد بوم اریکیم قبیله محافظی برسانه اونوز قدر حاجی بقالاندی سیدیه یا صقیله ضاقتا تاناک اعدام ایلدی. بونزه حقیده غنیاً یا ایلده عقیه -
- ۲- بونزه قبیله سجاد عصاوت کورلییه دوغری بوردنل قرارده. چکلیل اوزر ننده بوردیه عیانه بک مغزه سلا بک زیاده تأثیری واردی. حالیکه بنی قبیله یا خدایه بفر قبیله رانده ندکه مغزه عصاوت منطقه سنده اوز اخلایه بونزه قدر کورل و حریفانکا.
- ۳- حرکت اوزورم اوسونه بوقدر. شولی بر عصاوت یارم تدبیر دنیستانه یا عهد بوردیه عی بک اکلار در - سندیه قدر کیه زمانه عیای بولم یاری بولده رکلی و طبعی اکل ایتیه اولدیه حالده صیه - نقل انجونه کاخی ایدی.
- ۴- قوتیه صیه بوز قیر - سیدیه - تکلیف قیر بولده عصاوت شام منورلی اثر کالی حرکاتی دور در طبعه ایلده ندکه صوم جریانه اقلایه دوغری ایلدولم بورد.
- ۵- آلاطانی - خادم - الاطانی طایفه لیه تحفه ایلدر کهوزه نقیب و تأثیره فار عیده بکی تحفه یا عقیه دیرم اکیونه شهید کار و وضعنده بولمقده درم.
- ۶- قوتیه فره عصاوت شهید فر قبیله صیونیه کی تأدبیات اسباب معلوم دولایه ندمه و معلوم بر حال کلمه و بوجوارده کی یا عهد قوتیه - تکلیف بولی اوزر بنی چکلیل طایفه ندکه قره اعالی بولی اوزر ندکه قه کچیدنم بوز فرزه طویله عقیه یا سیدیه و صیونیه ایتیه شهید ایلدولم.
- ۷- بولونکی فرارم برادر استقامنده عیه زمانده حرکت کیه حلب خورم اولدیه عقیه همی اوزر شهیدیه قدر یا ایلانه اسباب بکینه بوزر طایفه عیانه بولمقده

(1)

12
K. KCumra

1-19/10/36'da bir baskın ile Beyşehir'e girdim. Bu civarın en mühim ussat rüesası kasabada müzakere halinde iken bastırdım ayrıca kasaba muhafızı bulunan otuz kadar asi yakalandı. Seydişehir baskınında saklananlar idam edildi. Bunlar hakkında aynen yapılacaktır.

2- Bozkır'dan şimale ussat gerilerine doğru yürümek kararında Çiğil üzerinden yürüten Osman Bey müfrezesinin pek ziyade tesiri vardı. Halbuki netice katıyeye yaklaştığımız karatık-- bir anda mezkûr müfreze isyan mantıkasından uzaklaşıyor ne kadar seri ve cüretkâr hareket olunursa olunsun bu kadar şümüllü bir isyanın yarım tedbir ve teşebbüsle bastırılmayacağı pek aşikârdır. Şimdiye kadar geçen zaman Y 70'i böyle yarı yoldan değil vazifesini ikmal etmiş olduğu halde cepheye nakil için kâfi idi.

3- Konya hemen Bozkır-Seydişehir-Beyşehir darbeleriyle ussatın şimale müteveccihen tehlikeli harekâtı durdurulmuş ise de denize müteveccih cereyan Antalya'ya doğru ilerliyor.

b- Aladağ-Hadım-Aladağ dağlıklarına tahassun edenler henüz takib ve tesirimiz haricinde yeni tecemmüller yapmakda ve bizim için tehdidkâr bir vaziyette bulunmaktadırlar.

c- Konya Karahisar şimendüfer hattı cenubundaki tedibat, esbabı malume dolayısıyla müzmin ve mefluç bir hale gelmiş ve bu civardaki asiler Konya-Beyşehir yolu üzerinde Çiğil dağlarında Karaağaç yolu üzerinde Kule geçidinde birer fırsat toplamağa çalışıyorlar ve hatta yeniden Ilgın'ı tehdid ediyorlar.

4- Bu günkü kararım bu üç istikametden aynı zamanda harekete geçecek kuvvetim olmadığından hiç olmazsa şimdiye kadar yapılan işlerin yeniden bozulmasına meydan bırakmamak için 20/10/36'da Beyşehir'de ufak bir kuvvet bıraktıktan sonra Karaağaç Konya'dan gelmekte bulunan kuvvetlerin yolunu açmak ve bunlarla bir an evvel birleşip Çiğil ussatı aleyhine hareket etmek üzere muhtelif

müfrezeler ile Beyşehir'inden şimale yürümek, harekâtı müteakibe hakkında ise Çiğil işi bittikten sonra süvari kuvvetleriyle süratle Akseki-Antalya istikameti umumiyesinde ilerlemek denize müteveccih isyan akınını durdurmak ve Bozkır müfrezesi kuvvetli piyade ile takviye edilerek Hadım ve Aladağ mıntıkai cibalinden Karaman ve Ermenek'e kadar başdan başa tathir ve tedib ettirmek istiyorum. Binaenaleyh Bozkır müfrezesinin 500 tüfenk dört makineli tüfenk ve bir cebel topu nisbetinde takviyesi için veya heman icab eden tedabirin ittihazını ve iş'arını rica ederim.

12

5- Erkânı Harbiyei Umumiye Garb Cebhesi K.K yazılmıştır.

20/10/36

Kolordu. K

Mirelaç

Refet

1

Şube/minh

İlgın'a gitdim Osman Bey'i Çiğil istikametine 21 sabahı hareket ettirdim.

Arşiv NO: 1/4281

Dolap NO: 46

Göz NO: 4

Klasör NO: 2486

Dosya NO: 103

Fihrist NO: 82 ve 82-1

(1)

Cumra

12 nci Kolordu Komutanlığına

1. 19 ekim 1920'de bir baskınla Beyşehir'e girdim. Bu yörenin en önemli asilerin elebaşılarını kasabada görüşme durumunda iken bastırdım. Ayrıca kasaba muhafızı bulunan 30 kadar asi yakalandı. Seydişehir baskının-
da saklananlar idam edildi. Bunlar hakkında da aynı işlem yapılacaktır.

2. Bozkır'dan kuzeye, asilerin gerilerine doğru yürümek kararında Çiğil üzerinden yürüyen Osman Bey müfrezesinin pek çok etkisi vardı. Oysa, kesin sonuca yaklaştığımız bir anda adı geçen müfreze, ayaklanma bölgesinden uzaklaşıyor. Ne kadar çabuk ve atak hareket olunursa olunsun, bu kadar geniş kapsamlı bir ayaklanmanın yarım tedbir ve girişimlerle bastırılama-
yacağı pek açıktır. Şimdiye kadar geçen zaman 70'nci Alayı böyle yarı yoldan değil, görevini tamamlamış olduğu halde cepheye göndermek için yeterli idi.

3. Konya,hemen Bozkır-Seydişehir-Beyşehir darbeleriyle kuzeye dönük olan tehlikeli harekâtı durdurulmuş ise de denize dönük ayaklanma harekâtı Antalya'ya doğru ilerliyor.

b . Aladağ-Hadım-Aladağ dağlıklarına çekilenler henüz takip ve etki-
miz dışında yeni toplanmalar yapmakta ve bizim için tehlike meydana geti -
recek bir durumda bulunmaktadırlar.

c . Konya-Karahisar demiryolu güneyindeki bastırma harekâtı bilinen sebepler dolayısıyla asla yapılamaz bir duruma gelmiş ve bu yöredeki asiler Konya-Beyşehir yolu üzerinde Çiğil dağlarında, Karaağaç yolu üzerindeki Kule geçidinde her fırsatta toplanmaya çalışıyorlar ve hatta yeniden Ilgın'ı tehdit ediyorlar.

4. Bu günkü kararım, bu üç yönde aynı zamanda harekete geçecek kuv-
vetim olmadığından, hiç olmazsa şimdiye kadar yapılan işlerin yeniden bozul-
masına meydan bırakmamak için 20 ekim 1920'de Beyşehir'de ufak bir kuvvet
bıraktıktan sonra Karaağaç ve Konya'dan gelmekte bulunan kuvvetlerin yolunu

açmak ve bunlarla bir an önce birleşip Çiğil asilerine karşı hareket etmek üzere çeşitli müfrezelerle Beyşehir'den kuzeye yürümek sonraki harekât üzerinde ise Çiğil işi bittikten sonra süvari kuvvetleriyle hızla Akseki-Antalya genel doğrultusunda ilerlemek, denize yönelik ayaklanma akınını durdurmak ve Bozkır müfrezesi kuvvetli piyade ile pekiştirilerek Hadım ve Aladağ dağlık bölgesinden Karaman ve Ermenek'e kadar baştan başa temizlemek ve yola getirmek istiyorum. Bundan dolayı Bozkır müfrezesinin 500 tüfek, dört makineli tüfek ve bir dağ topu oranında pekiştirilmesi için veya hemen gereken tedbirlerin şimdiden alınmasını ve bildirilmesini rica ederim.

5. Genelkurmay, Batı Cephesi ve 12 nci Kolordu Komutanlıklarına yazılmıştır.

Kolordu Komutanı

20 ekim 1920

Albay

Refet

1 nci Şube Tarih

İlgin'a gittim Osman Bey'i Çiğil yönüne 21 sabahı hareket ettirdim.

Arşiv	NO: 1/4281
Dolap	NO: 46
Göz	NO: 4
Klasör	NO: 2486
Dosya	NO: 103
Fihrist	NO: 82 ve 82-1

کتابه عربیه عمید خان - نه ی بری صلی الله علیه و آله

جنبه جوده
۸/۱۰/۱۳۲۶

۱۱/۱۲۸۲
۲۹
۲۹۰۷

۱- بگویند دود جوده بر خید الم صادم

۵- آخیره در خندان که قوتش تمام حرکتی است کرده که فرورک کوناصیه به مواجته در حوک و موضع جت اولی بویه

فقط سیاه - نه فوید کیشده که فقط نه قوتی - نه از به عصمت فکله بکند کنده فوید به برائی

با شرم جینا - به جینا - به فوید بایک - ۴ - فقط کوناصیه به بود و به حکمان سوبله مستند فوید

کافه کله جینا آکند یورم

۶- در میر خلیل معلوم اولاد (نور - نه - نه) سبید بکند با شرم برش با به خفه بیه مامولای خیمه - ۲

خفقه قش سیاه نه (ک - ۴ - نه - نه) بولند نه خفقه به جینا شانه بویای قوت بر شید و الهیت

بر سواهی قوت تکلاید

۷- در قش خضای بیاره اولاد قوتی اولاد در قوتی خفقه سواهی قوتی در میر جینا قوتی به فوید کله ۳

در جوده به خفقه بیاییم جوده بولند با شرم خفقه نه عصمت به خفقه با شرم - جوده جوده - خفقه نه نه نه

جنبه جوده جوده

خفقه

Erkânı Harbiyei Umumiye Harekât Şubesi Müdürü Salih Bey'e

Cenup Cephesi

8/12/36

1- Bugün Demirci'den bir haber alamadım.

2- Afyonkarahisar'daki kuvvetlerin şimale hareketi Eskişehir'deki fırkaların Kütahya'ya muvasalatından sonra mevzubahis olabilir. Kuvvei Seyyarenin kuvvetiyle Eskişehir'deki kıtaatın kuvvetini binaenaleyh İsmet Bey'in yalnız kendi kuvvetleriyle bu işi başa çıkarıp çıkarmayacağını bilmiyorum. Fakat Kütahya'ya yürüyeceğini söylemesinden kuvvetinin kâfi geleceğini anlıyorum.

3- Demircinin malum olan (ş a r y z l g y) sebebiyle yalnız başına bir şey yapacağını pek memul etmiyorum. Fakat Kuvvei Seyyarenin (k d m y r r n k) ^{Demircinin} bulunduğu mantıkaya geçmesi halinde bu iki kuvvet birleşir ve ehemmiyetli bir süvari kuvveti teşekkül eder.

4- Ben Karahisar'ı piyade ile kuvvetli olarak tutmak şartıyla süvari kuvvetlerimle Demirci'nin kuvvetlerini dağıtabilirim Demirci'ye karşı yapılacak (h r a l y) bu hareket Paşa Hazretleri'ne İsmet Beyefendi'ye yazıldı. Cenup Cephesi. Kumandanı Refet

Cenup Cephesi Harekât Şube Müdürü

İzzet

Arşiv NO: 1/4282,
Dolap NO: 46
Güz NO: 4
Klasör NO: 2485
Dosya NO: 99
Fihrist NO: 24-1

Genelkurmay Harekât Şubesi Müdürü Salih Bey'e

Güney cephesi

8 Aralık 1920

1. Bugün Demirci'den bir haber alamadım.

2. Afyonkarahisar'daki kuvvetlerin kuzeye hareketi, Eskişehir'deki tümenlerin Kütahya'ya varışlarından sonra söz konusu olabilir. Kuvvei Seyyarenin kuvvetiyle Eskişehir'deki birliklerin kuvvetini bundan dolayı İsmet Bey'in yalnız kendi kuvvetleriyle bu işi başarıp başaramıyacağını bilmiyorum. Fakat Kütahya'ya yürüyeceğini söylemesinden kuvvetinin yeteceğini anlıyorum.

3. Demirci'nin bilinen (ş a r y z l g y) (x) nedeni ile tek başına bir şey yapacağını pek ummuyorum. Fakat Kuvvei Seyyarenin (k d m y r r n k) bulundu-
 Demirci'nin
 ğu bölgeye geçmesi halinde bu iki kuvvet birleşir ve önemli bir süvari kuvveti meydana gelir.

4. Ben, Karahisar'ı piyade ile kuvvetli olarak tutumak koşulu ile süvari kuvvetlerimle Demirci'nin kuvvetlerini dağıtabilirim. Demirci'ye karşı yapılacak
 (h r a l y)
 bu hareket Paşa hazretlerine, İsmet Beyefendi'ye yazıldı. Güney Cephesi Komutanı

Refet

Güney Cephesi Harekât Şube Müdürü

İzzet

Arşiv	NO: 1/4282
Dolap	NO: 46
Cöz	NO: 4
Klasör	NO: 2485
Dosya	NO: 99
Fihrist	NO: 24-1

(x) Yalnızlığı olsa gerek (Harp Tarihi)

خوب چه ی

A	11282
D	29
F	24.2

ایک نه جریه شمع پانته

۱ - جبهه چه سمت ۲۸ نور و امید هر اید .

استیسه ده کی فزرد کوناصیه به کیدمک ما فیدر . آنچه برکده فو سیاره نه حرکت کیرد جفت

جبهه سنجش مندر . [سه نه ای و ۱۰۰] دیدی حرکت به حد نیم کوناصیه به حرکت ایند مکملک برافه

و باقی بقوت به بنوه سوا بدوک آفسی طیفیدر .

(فت)

۲ - فو سیاره نه سواره فو ۱۰۰۰ تخمبه اولو نور فو برنماه شملزم خندرقی فو خفیفیدر .

کوناصیه افاق حرا نه تشکیلده یا یغ غالیستور سیاره فو فو اولو ۵۰۰ سوا سیاه چیه

برای کوندید و کر (ظرفه ت ت ی) از ده ایندوی خوب تبدل نیمه اولو یلور .

۳ - فو مختارات سیمه بانده مندر .

۱۳/۱۲/۸ و ۱۱/۱۱/۸ جبهه ای که جبهه چه سی فو نه فو بانده .

جبهه چه ی

عن

Erkânı Harbiyei Umumiye Riyasetine

Garp Cephesi

1- Cenub cephesinin 18 numrulusuna cevaptır.

Eskişehir'deki kuvvetler Kütahya'ya girmeye kâfidir. Ancak bu halde Kuvvei Seyyarenin harekete geçerek Cenup Cephesine geçmesi muhtemeldir. (ş nâ e e a l r e) binaenaleyh ?
 Demirci hareketinden evvel benim Kütahya'ya hareket etmemekliğim muvafık ve bitabi Afyon'dan bütün süvarilerin alınması tabiidir.

2- Kuvvei Seyyarenin süvari kuvveti 1200 tahmin olunuyor. Fakat bu Uşak (kuvvet)
 şimalinden Sındırgı'ya kadar dağınıktır. Kütahya etrafında hararetle teşkilât yapmağa çalışıyorlar seyyar bir kuvvet olarak 500 süvari hesap edilebilir.
 Bir iki günden beri merkez (z k l t t y) sıkletli arzu ettikleri grup tebeddül etmiş olabilir.

3- Zahiren muhaberatı resmîye başlamıştır.

Saat
 8/12/36 ve 11 evvel de Erkânı Harbiyei Umumiye Cenup Cephesi Kumandanlığına yazılmıştır.

Garp Cephesi. K

İsmet

Arşiv NO: 1/4282
 Dolap NO: 46
 Göz NO: 4
 Klasör NO: 2485
 Dosya NO: 99
 Fihrist NO: 24-2

Genelkurmay Başkanlığına

Batı Cephesi

1. Güney Cephesinin 18 sayılı yazısına karşılıktır.

Eskişehir'deki kuvvetler Kütahya'ya girmeye yeterlidir. Ancak bu halde, Kuvvei Seyyarenin harekete geçerek Güney Cephesine geçmesi olasılığı vardır.

Bundan Stürü ?
(Ş n a s e a l r e) Demirci hareketinden önce benim Kütahya'ya hareket etmemekli-
şim uygun ve elbette Afyon'dan bütün süvarilerin alınması doğaldır.

2. Kuvvei Seyyarenin süvari kuvveti 1200 tahmin olunuyor. Fakat bu kuv-
vet, Uşak kuzeyinden Sındırgı'ya kadar dağınmıştır. Kütahya çevresinde büyük bir
çaba ile örgütlenmeye çalışıyorlar. Gezici bir kuvvet olarak 500 süvari hesap
edilebilir.

sıklet
Bir iki günden beri (z k l t t y) merkezinde istedikleri grup değişmiş olabilir.

3. Görünüşte resmî haberleşme başlamıştır.

8 aralık 1920 ve saat 1100'de Genelkurmay'a ve Güney Cephesi Komutan-
lığına yazılmıştır.

Batı Cephesi Komutanı

İsmet

Arşiv	NO: 1/4282
Dolap	NO: 46
Göz	NO: 4
Klasör	NO: 2485
Dosya	NO: 99
Fihrist	NO: 24-2

ب

میدان

کتابخانه ملی افغانستان

کتابخانه

۱۳۸۵/۱۲/۲۶

A	114282
D	29
F	59.3

۱ - روزنامه سیدنی هیرالد دوشنبه ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در بزرگ بزرگ میدان
نصفه سیدنی هیرالد

۲ - ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد دوشنبه ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد
نصفه سیدنی هیرالد

۳ - ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد دوشنبه ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد
نصفه سیدنی هیرالد

۴ - ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد دوشنبه ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد
نصفه سیدنی هیرالد

۵ - ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد دوشنبه ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد
نصفه سیدنی هیرالد

۶ - ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد دوشنبه ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد
نصفه سیدنی هیرالد

۷ - ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد دوشنبه ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ در سیدنی هیرالد
نصفه سیدنی هیرالد

میدان

کتابخانه

Cenub Cephesi
28/12/36

Erkânı Harbiyei Umumiye Harekât Şubesi Müdürü Salih Beyefendi'ye

/ Ethem/

1- Dört alaylı Sekizinci Piyade Fırkası bu gün 28/12/36'da Büyük Corca Elbirek İsmail mıntıkasına sürüldü.

2- 29/12/36'da Sekizinci Fırka ve tekmil süvarimlerle Afyon Altıntaş şosesini takiben ilerleyeceğim. ²⁹30/12/36 gecesini Karacaahmet Osmanköy Yeniceköy Ektrat Susuz mıntıkasında geçirmeyi düşünüyorum 29/12/36'da Damlupınar mevziinde bir alay piyade bırakılarak Yirmiüçüncü Fırkanın mütebaki iki alay Karahisar'a celb edilecektir.

Ve şu suretle Karahisar garnizonu üç piyade alayına iblağ edilmiş olacaktır.

3- Garb Cephesince Kütahya Gediz telgraf hattının kati ve muhabere ve irtibat hususunda her iki cephe tayyarelerinin istihdamını faydalı görüyorum.

4- Ben ²⁸29/12/36 gecesini Afyon'da ²⁹30/12/36 gecesini Ektrat'da geçireceğim.

5- Mustafa Kemal Paşa'ya Erkânı Harbiyei Umumiye Riyasetine Garp Cephe-
sine 28/12/36 ^{saat} 5 sonrada yazılmıştır.

Cenup Cephesi. K.

Refet

Arşiv NO: 1/4282

Dolap NO: 46

Göz NO: 4

Klasör NO: 2485

Dosya NO: 99

Fihrist NO: 59-3

Güney Cephesi

28 Aralık 1920

Genelkurmay Harekât Şubesi Müdürü Salih Beyefendi'ye

Ethem

1. Dört alaylı 8 nci Piyade Tümeni bu gün 28 aralık 1920'de Büyük Corca, Elbirek (Fethibey), İsmail bölgesine sürüldü.

2. 29 aralık 1920'de 8 nci Tümen ve bütün süvarilerimle Afyon-Altıntaş şosesini izleyerek ilerleyeceğim. 29/30 aralık 1920 gecesi Karacaahmet, Osmanköy, Yeniceköy, Ektrat (X), Susuz bölgesinde geçirmeyi düşünüyorum. 29 aralık 1920'de Dumlupınar mevziinde bir alay piyade bırakılarak 23 ncü Tümenin geri kalan iki alayı Karahisar'a getirtilecek ve böylece Karahisar garnizonu üç piyade alayına çıkarılmış olacaktır.

3. Batı Cephesince Kütahya-Gediz telgraf hattının kesilmesi, haberleşme ve bağlantı konusunda her iki cephe uçaklarının kullanılması yararlı görüyorum.

4. Ben 28/29 aralık 1920 gecesini Afyon'da, 29/30 aralık 1920 gecesini Ektrat'ta geçireceğim.

5. Mustafa Kemal Paşa'ya, Genelkurmay Başkanlığına ve Batı Cephesine 28 aralık 1920 saat 1700'de yazılmıştır.

Güney Cephesi Komutanı

Refet

Arşiv	NO: 1/4282
Dolap	NO: 46
Göz	NO: 4
Klasör	NO: 2485
Dosya	NO: 99
Fihrist	NO: 59-3

(X) Eğret olmalı.

و قوت بسیاره قطع شد کوناهیه هواپیشی تحلیل ایتنی کوناهیه به ده

سایه ای و صاف

۵ - صفت طایب با فواید بسیاره غیر ریاسته و چند صفت می توانند از

یافته شده قضیه ۸۸ کوناهیه به نایبند -

فرد ص. ی. ن

فرد ح

A	114292
D	29
F	59-1

Garp Cebhesi
28/12/36

Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'ne

Cenub Cebhesi Kumandanı Refet Beyefendi'ye

Erkânı Harbiyei Umumiye Riyasetine

1- Garp cebhesinin Eskişehir civarındaki kıtaatı kânunuevvelin yirmi sekizinci akşamı bervechiati vaziyeti alacaklardır. Onbirinci Fırka Çerkes Kartal Mollaoğlu Musaözü Akçayır Altmışbirinci Fırka, Akkaya Hasırcı Gökçekısır Aydemir Kızılınler süvari livası Fırka Kırka Aktarbaç (S v p v r d) ^{Süprüd? Söğüt} mıntıkasında toplanacaklardır.

2- 29/kânunuevvelde üç koldan yürüyüşe devam ederek Kızılcaakaya Yenicek Çiftlik Uluköy Söğüt hattına varılacaktır. Ben yirmi (bir ^{sekiş} ~~keime~~ noksan) kânunuevvel akşamı Eskişehir'de ve 29/kânunuevvel akşamı Sabuncupınar istasyonunda bulunacağım.

3- Cenup cebhesi harekâtının ona göre tanzimini ve tertibatdan malumat itasını rica ederim.

4- 28/kânunuevvel akşamı ordu kısmı küllisinin Kütahya'ya naklolunacağını ve Kuvvei Seyyare kıtaatının Kütahya havalisini tahliye etmesini Kütahya'ya da tebliğ edeceğim.

5- Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'ne Erkânı Harbiyei Umumiye Riyasetine ve Cenup Cephesi Kumandanı Refet Beyefendi'ye 28 kânunuevvelde yazılmıştır.

(Garp Cephesi. K
İsmet

Arşiv	NO: 1/4282
Dolap	NO: 46
Göz	NO: 4
Klasör	NO: 2485
Dosya	NO: 99
Fihrist	NO: 59 ve 59-1

Batı Cephesi
28 Aralık 1920

Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'ne

Güney Cephesi Komutanı Refet Beyefendi'ye

Genelkurmay Başkanlığına.

1. Batı Cephesinin Eskişehir yöresindeki birlikleri 28 aralık akşamı aşağıdaki durumu alacaklardır:

11 nci Tümen Çerkes, Kartal, Mollaoğlu, Musaözü, Akçayır;

61 nci Tümen Akkaya, Hasırcı, Gökçekısıık, Aydemir, Kızılınler;
Süpürüt, Söğüt

Süvari Tugayı Kırka, Aktarbaç, (s v p v r d) bölgesinde toplanacak-

lardır.

2. 29 aralıkta üç koldan yürüyüşe devam ederek Kızılcağaya-Yenicek-Çiftlik-Uluköy-Söğüt hattına varılacaktır. Ben 28 aralık akşamı Eskişehir'de ve 29 aralık akşamı Sabuncupınar istasyonunda bulunacağım.

3. Güney cephesi harekâtının ona göre düzenlenmesini ve alınan düzenlerden bilgi verilmesini rica ederim.

4. 28 aralık akşamı ordu büyük kısmının Kütahya'ya taşınacağını ve Kuvve-i Seyyare birliklerinin Kütahya yöresini boşaltmasını Kütahya'ya da bildireceğim.

5. Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'ne, Genelkurmay Başkanlığına ve Güney Cephesi Komutanı Refet Beyefendi'ye 28 aralıkta yazılmıştır.

Batı Cephesi Komutanı

İsmet

Arşiv	NO: 1/4282
Dolap	NO: 46
Göz	NO: 4
Klasör	NO: 2485
Dosya	NO: 99
Fihrist	NO: 59 ve 59-1

A	11/282
D	29
F	62.1

ایک بار بھی رہا ہے

کون ہے

۲۶/۱۲/۲۱

ادھم بکے بازیدوں قصہ شدہ صورت پرہ زیر مدونہ
کذیبہ شدہ قد۔ جواب آئندہ شدہ۔
خوب ہے کہ: ۲۶۔

۱۔ خوب ہے کہ درجہ ملت مجسہ جلد لکڑا تلف نامہ اوزر
قومانہ ادرہ انفکارا حقہ آدیج ۲۹ ۲۰ ۲۱
تاریخہ امانہ درجہ تلف نامہ رشتہ ایجیو۔
بوند اوزرہ ایضات درجہ بوند ملت مجسہ درجہ
زات علیہ درجہ تکلیف باسیدہ درجہ بوند آریہ
برتلف نامہ رشتہ ایجیو ایدہ حکم - مخاربتہ آئندہ قلم و
رسمہ انفکارہ جہانہ ایجیو حساب و مطالعات
خفہ بوند مرقعہ قائم شدہ۔ بوند کار و شمعہ

کند بکند طبعه از ره ذات علمیه مطالعات شخصی از این
انچه مقدس بر آرد اسلحه و طیفیر حد ابدی . در مطالعات
اینجه مار و ده یا نه است .

115282
29
62.2

۵ - بر وجه آینه ای که در دلو و سوسر القا و نقد
معدا جیاست در هر دلو در لو استقاره اینجه بلندی
بوی اختلاف فاده یا انسان بوی که سوزنی مطالعت و امنیت
ایده با خود غدار که نتیجه مقاومت و مصداق می شود
طالعده موفقیت احمال موازنه ابد غدار و مقاومت خصمه
اول آمده آنکه در تحریکات و ترتیبات سیاسی به جبهه احیت
دری لای . بجهده امر و فرمانده و طاعت و انضباط کیفی
کینه خلوص بر مسئله سیاسی کیدری . او نه حرکت دیگر چهار
بیرونه و زسان مدین است از حق جلی مراجعت اولون
او نه حرکت ارور را خله بر دیغانه نه تأثیرات کموده بده

115282
29
68-3

— ۲ —

آنکه لایق حیات قطعه کربشده من
 هم ره کافرقوت بولونیمه خفه اولونری . بوند باطنه د
 من تداییدری . فقط همین ده ^{قطعه} اوله سید بله بو
 تبارک اگهات و باطنه اولدیه نقد براتیمن و آن لایق
 فامه آلدیه حوک تدافقام ایله آن اصابت بر معامله
 سوره آلدی . قدره آردن قان آقمن بو کربشده
 معالتاف غیقالی اجتناب کوردیور . منم اوله خت
 نفوس وقایه د معارفه عصه ایندیکه بولمخارده
 کربشده اوله نوانه حیات قورقوس موقوف کت اولامان
 فقط صانک بر مبارزه کت اسباب موقوف قلی کورقوس مؤزه
 ایملله اقتضا ایر . اردونک قورقوس آنه هم و لغمه
 قطعاتک شه القامه ایله جکده حقه احتمال دیر رکف
 ثابته انمار آنه یز . اواره کتوندک حقه مقدار معلوم

115242
29
68-6

- ۹ -

و بشبه مقدار اشاعه ایدگی مجموع اطقه برابر بود

اولی مقایسه اتخاذ ایل شد . اداره که قوت در

داده و صورتی اداره ایدگی و تعلیم و تربیت در انضام معلوم

و موجب اطقه برابر قوتی بودی لغو اینک ایندگی و حق آله

که به رده و ادارک حیات و زندگی و قاعده که اخلاق

ایله و کس حیات ، مال ، مدافع قانون و روش و جدی

مدافع ایله عینه اندر بلو که و حیانه احتیاجیه را محاسبات

ایله اولی و غنی کلید طوین و باره حیانه و نوسان و خول

ایله و الحاح بود قضایه کوره و آل کندی احتیاجیه غایت

تایید حق اتخاذ اولی . همین کیه سه آیه و عجم

بر خدایه یا باره . این سه بودیه بر ^{حق} ~~حق~~ ایله

و حق خدمت ایندگی و کوره بودیه منت محبت تکلیف

و حلال بار و ریزه برابر آیه کوره که کل و تربیت ایله

۸	۱۱۵۲۸۲
۵	۲۹
۶	۶۲-۵

— ۵ —

حکیمانه هم شرف و حیانت ایمن هم حق سبزه منوبه
 ایمن آل ضابط عدایه یوم . بگویم باقیه بر جایه حل محال
 خوانده و محارلات بهایه حیانت زمانی طبعی زمان حکیم
 بیه آدم مملکت آری زمانه بکیده ایضا خدمت انفاذ
 انکار ایده علی به وضعه کرد . فقط شرف و عورت
 حکیمه ملک ایمن به رفتن مصادره طالع ده ته ملک کن غیر شرف
 حاکم نصیر ایمن به بوند نیمی شرف دامگاه خدمت
 محافظه علی احتمال قائلان به حکیم الوضیعه برادر
 تثبیت حدیه باشد مقوله بایر بونداندر کاملاً شرف
 ایله دیر و ملک سید ملک محکم عورتده و اندر معاها
 نور و تدبیر زمان نه قدر آیه به عورتده بیان انکار ایمن
 بوضع به یازده ایله عیب و عورت و عیب ایله عقیقه
 بوند یوم . بوند محمد صفت و طبع الف و لیه عورتی

1/12/42
29
62-6

- 7 -

و تاجار اولوا نه نریبیا نك خیر جده قبول یوسه با طنه اولور :

حوله اسلام

فدیجی س : نه : عیلت

الطه عیلت یامنه

کونا نه

۱۷/۱/۱

صباح ابوره ، غموم قوای سایه و کونا نه حوالی قوماندان دکیه

شید امفاسله آدم .

فدیجی س : نه : عیلت

هینت و قد ر ا دودا طه ر ا دودا

Erkânı Harbiyei Umumiye RiyasetineKütahya

31/12/36

Ethem Bey'e yazılan hususi şifre sureti berveği zir maruzdur.
Kendisinden şimdiye kadar cevap alınamamıştır.

(Garp Cebhesi K : İsmet

Suret

1- Garb cebhesine ve Büyük Millet Meclisine çektiğiniz telgrafname üzerine kumandadan infikâkiniz hakkında aldığım 29/12/36 tarihli emirnameyi diğer bir telgrafla resmen tebliğ ediyorum.

Bunun üzerine izahat verilen Büyük Millet Meclisinin kararıyla zatı âlile-rine diğer bir teklif yapılmaktadır. Bunu da ayrı bir telgrafla resmen tebliğ e-deceğim. Muhaberat artık kati ve resmî eşkâlde cereyan ettiğinden hissiyat ve mû-talaatı hususiyenin mevkiî kalmamıştır. Bununla beraber ve münhasıran kendiliğim-den olmak üzere zatı âlilerine mütalaatı şahsiyemi iblağ etmeyi mukaddes bir ar-kadaşlık vazifesi addeyledim. Bu mütalaatım ikinci maddede yazılmıştır.

2- Birbuçuk aydan beri sizlere türlü türlü vesveseler ilka olunduktan maa-da, siyaseten de herkes türlü türlü istifade etmeğe yeltendi; bu gibi ihtilâfat-da ya insan büyüğünün sözüne mutavaat ve emniyet eder, yahut inadin neticesi mukavemet ve müsademeye müncer olursa talihde muvaffakiyet ihtimalini muvazene eyler. İnât ve mukavemet hususunda evvel emirde Ankara'da tahrikât ve tertibatı siyasiyeye çok ehemmiyet verildi.

Cebhede emir ve kumanda ve itaat ve inzibat keyfiyeti merkez-i hükûmetin bir meseleyi siyasiye getirildi. Ondan sonra diğer cebhelerde bulunan rüesayı milliyenin iştirakine hafi celi müracaat olundu. Ondan sonra ordu dahilinde pro-pagandanın tesiratına güvenildi, en nihayet harekâtı katiyeye girilmesine hem hükümetin karar veremeyeceği hemde kâfi kuvvet bulunmayacağı zannolundu. Bunlar yanlış ve muzır tedabir idi.

Fakat hepimizden ^{akıllı} ~~ali~~ olan Regit Bey bu tedabirin isabetsiz ve yanlış olduğunu takdir etmedi ve en nihayet kaleme aldığı son telgrafname ile en isa-

betsiz bir muameleye sevk eyledi. Kardeşler arasında kan akması bu gidişle maatteessüf gayrı kabili içtinab görünüyor. Muhterem olan izzeti nefisleri vikayeten ve müsaraaten arz ettiğime büyük mücadelelere girişmiş olan zevatda hayat korkusu mevzuu bahis olamaz. Fakat herhangi bir mübarezenin esbabı muvaffakiyetti kablelvuku muvazene edilmek iktiza eder. Ordunun kurşun atmayacağı ve bazı kıtaatın size iltihak edecekleri hakkında ihtimal verdiğiniz teminata itimad etmeyiniz. Oradaki kuvvetlerin hakiki mikdarı malum ve beş bin mikdarında işae edildiği mesmu olmakla beraber bunun 10.000 olması mikyas ittihaz edilmiştir. Oradaki kuvvetlerin ne vasıta ve suretle idare edildiği ve talim ve terbiye ve derece inzibatı malum ve mücerreb olmakla beraber Kuvayı Milliyeyi lağvetmek istediğimiz ve hâttâ ele geçecek rüesa ve efradın hayatı tehlikede kalacağını gibi iffalât ile herkesin canını, malını, müdafaa kaygusuna düşerek ciddiyetle müdafaa etmeğe yemin etdirileceği ve cebhane ihtiyacından daima bahsedilmiş olmasına rağmen, külliyetli topçu ve piyade cebhanesi bulunduğu kabul edilmiş velhasıl bu faraziyata göre ve en geniş ihtiyatlara riayetle tedabiri katiye ittihaz olunmuştur. Hiç kimse size açık ve samimî bir kardeşlik yapmadı. İşte ben böyle bir hissi hak selim ile vaziyeti hülasa ettikten sonra Büyük Millet Meclisinin teklifi vecihle biraderlerinizle beraber emin gördüğünüz şekil ve tertib ile çekilmenizi hem şerefınız ve hayatınız için hem Kuvve-i Seyyare mensubları için en münasib addediyorum. Bugün başka bir çareî hal kalmamıştır.

Kumanda ve mücadelâtı siyasiye hayatında zamanı geldiği zaman çekilmesini bilen adam memlekete az bir zamanda yeniden ifayı hizmet infazı efkâr edecek bir vaziyete girer. Fakat meşru bir şekilde çekilmemek için bir defa müsademe talihini denemek gibi gayrı meşru harekete tasaddi edilirse bunun neticesinde şerefın ve imkân-ı hizmetin muhafazası aynı ihtimalde kalmaz. Ben hasbel vataniye burada teşebbüsâtı ciddiyeye başlamakla beraber bu telgrafları kâmilan şifre ile vererek şimdilik mahrem suretde bir defa şifahen görüşüğüm zaman ne kadar açık bir suretde beyanı efkâr etdi isem bu defa da yazı ile aynı vuzuh ve samimiyet ile hakikati söylüyorum. Telgraflarımın mütertep ve pazarlığa vesile addedilmesi ve ittihaz olunan tertibatın gayrı ciddî kabul buyurulması yanlış olur. Son selâm.

(Garp Cebhesi K : İsmet

Erkânı Harbiye Umumiye Riyasetine

Kütahya

1/1/37

Sabah raporu, Umum Kuvayi Seyyare ve Kütahya Havalisi Kumandan Vekili
li Reşit imzasıyla aldım.

Garp Cephesi K : İsmet

Heyeti Vekile de okusun/ kânunusani 337

Argiv NO: 1/4282

Dolap NO: 46

Göz NO: 4

Klasör NO: 2485

Dosya NO: 99

Fihrist NO: 62-1 : 62-6

Genelkurmay Başkanlığına.

Kütahya

31 Aralık 1920

Ethem Bey'e yazılan özel şifrenin sureti aşağıda sunulmuştur.

Kendisinden şimdiye dek karşılık alınamamıştır.

Batı Cephesi Komutanı

İsmet

Suret

1. Batı cephesine ve Büyük Millet Meclisine geçtiğiniz telgraf üzerine komutadan ayrılmanız hususunda aldığım 29 aralık 1920 tarihli yazılı emri, başka bir telgrafla resmî olarak bildiriyorum.

Bunun üzerine açıklamanın yapıldığı Büyük Millet Meclisinin kararıyla yüksek kişiliğinize diğer bir öneri yapılmaktadır. Bunu da ayrı bir telgrafla resmî olarak bildireceğim. Haberleşmeler artık kesin ve resmî biçimde yapıldığından duyguların ve özel düşüncelerin yeri kalmamıştır. Bununla beraber ve yalnız kendiliğimden olmak üzere yüksek kişiliğinize kişisel düşüncelerimi ulaştırmayı kutsal bir arkadaşlık görevi sayarım. Bu düşüncelerim ikinci maddede yazılmıştır.

2. Birbuçuk aydan beri sizlerde türlü türlü kuşkular uyandırıldıktan başka, siyasal yönden de herkes çeşitli şekillerde yararlanmaya yeltendi. Bu gibi anlaşmazlıklarda, ya insan büyüğünün sözüne boyun eğer ve güvenir veya inadın sonucu direnme ve çarpışmaya kadar varırsa talih de başarı olasılığını dengeler. İnat ve direnme konusunda önce Ankara'da kışkırtmalara ve siyasi ter- tiplere çok önem verildi. Cephede emir ve komuta, ataat ve disiplin işleri hükümet merkezinin siyasal bir sorunu haline getirildi. Ondan sonra diğer cephe- lerde bulunan Kuvayı Milliye başkanlarının katılmasına gizli ve açık baş vurul- du. Ondan sonra ordu içerisinde propagandanın etkilerine güvenildi. En sonunda kesin harekâta girişilmesine hem hükümetin karar veremeyeceği, hemde yeterli kuvvet bulunamayacağı sanıldı. Bunlar yanlış ve zararlı tedbirler idi. Fakat hepimizden akıllı olan Reşit Bey bu tedbirlerin isabetsiz ve yanlış olduğunu değerlendirmede ve en sonunda yazdığı son telgrafla en isabetsiz bir işleme

götürdü. Kardeşler arasında kan akması bu gidikle ne yazık ki kaçınılmaz görünüyör. Değerli olan onurları koruyarak ve ivedilikle bilgilerine sunduğum büyük uğraşılara girişmiş olan kişilerde hayat korkusu söz konusu olamaz. Fakat herhangi bir vuruşmanın başarı nedenlerini, oluşundan önce ölçmek gerekir. Ordunun kurşun atmayacağı ve bir takım birliklerin size katılacakları olasılığı üzerindeki güvenceye güvenmeyiniz. Oradaki kuvvetlerin gerçek sayısı belli ve 5.000 miktarında açıklandığı duyulmakla beraber, bunun 10.000 olması ılığ kabul edilmiştir. Oradaki kuvvetlerin nasıl ve ne şekilde yönetildiği eğitim ve öğretimiyle disiplin durumu belli ve denenmiş olmakla beraber Kuvayı Milliye'yi kaldırmak istediğimiz ve hatta ele geçecek başkanların ve erlerin hayatı tehlikede kalacağı gibi kandırmalar ile herkesin canını, malını, savunma kaygusuna düşerek ciddiyetle savunmaya yemin ettirileceği ve cephane gereksimesinden her zaman söz edilmiş olmasına karşın çok sayıda topçu ve piyade cephanesi bulunduğu kabul edilmiş, sözün kısası bu varsayımlara göre ve en geniş ihtiyatlara uyarak kesin tedbirler alınmıştır. Hiç kimse size açık ve içtenlikle bir kardeşlik yapmadı. İşte ben böyle bir sağduyu ile durumu özetledikten sonra, Büyük Millet Meclisinin önerisinde olduğu gibi kardeşlerinizle beraber güvenilir gördüğümüz biçim ve düzen ile çekilmenizi hem onur ve yaşamanız için, hemde Kuvve-i Seyyareden olanlar için en uygun sayıyorum. Bugün başka bir çözüm yolu kalmamıştır. Komuta ve siyasal mücadele hayatında zamanında çekilmemesini bilen adam, memlekete kısa bir süre içinde yeniden hizmet edecek ve düşüncelerini uygulayacak bir duruma girer. Fakat meşru bir şekilde çekilmemek için, bir kez çarpışma şansını denemek gibi meşru olmayan harekete girişilir. Se bunun sonucu onurun ve hizmet olanağının elde tutulması aynı olasılıkta kalmaz. Ben yurtseverlik gereği burada gerçek girişimlere başlamakla beraber, bu telgrafların tümünü şifre ile vererek şimdilik gizli surette sözlü olarak gördüğüm zaman düşüncelerimi ne kadar açık olarak açıklamış isem, bu kez de yazı ile aynı açıklık ve içtenlikle gerçeği söylüyorum. Telgrafımın düzme olduğu ve pazarlığa neden sayılması ve alınan düzenlerin gerçek dışı kabul buyurulması yanlış olur.

Sen selâm

Batı Cephesi Komutanı

İsmet

Genelkurmay Başkanlığına.

Kütahya

1 Ocak 1921

Sabah raporunu, Umum Kuvayı Seyyare ve Kütahya Yöresi Vekili Reşit imzasıyla aldım.

Batı Cephesi Komutanı

İsmet

Bakanlar kurulu da okusun. Ocak 1921

Arşiv NO: 1/4282
Dolap NO: 46
Göz NO: 4
Klasör NO: 2485
Dosya NO: 99
Fihrist NO: 62-1 : 62-6,

A	1/5282
D	29
	62-7

چ

نیز

الحمد لله رب العالمین

الحمد لله رب العالمین انما یستغفر الله الذین کانوا یحذرون

الحمد لله رب العالمین

الحمد لله رب العالمین

الحمد لله رب العالمین

الحمد لله رب العالمین ۱۴ / ۱۵ / ۱۶

الحمد لله رب العالمین انما یستغفر الله الذین کانوا یحذرون

الحمد لله رب العالمین انما یستغفر الله الذین کانوا یحذرون

الحمد لله رب العالمین انما یستغفر الله الذین کانوا یحذرون

الحمد لله رب العالمین انما یستغفر الله الذین کانوا یحذرون

الحمد لله رب العالمین انما یستغفر الله الذین کانوا یحذرون

الحمد لله رب العالمین انما یستغفر الله الذین کانوا یحذرون

115282

23

62.

[illegible]

توضیح بدو بولیم می اید یو - با قیامتت من بر وقت آنگاه عکس
خفیت و عدم توجه در حقیقت - تا به آخر و سره خود لغت اید و جلد -

با قیامتت سلام
محکم قوی بسیار و قیامتت

الهم
هیهات ربه العالی
عز و جلاله

A	175282	Old: 46
D	99	Old: 4
E	62-7	Old: 245
		Beloe NO 1612-1612

برده دارند نفس به حیات اید یو - با قیامتت من بر وقت آنگاه عکس
توضیح بدو بولیم می اید یو - با قیامتت من بر وقت آنگاه عکس
خفیت و عدم توجه در حقیقت - تا به آخر و سره خود لغت اید و جلد -
با قیامتت سلام
محکم قوی بسیار و قیامتت
الهم
هیهات ربه العالی
عز و جلاله
برده دارند نفس به حیات اید یو - با قیامتت من بر وقت آنگاه عکس
توضیح بدو بولیم می اید یو - با قیامتت من بر وقت آنگاه عکس
خفیت و عدم توجه در حقیقت - تا به آخر و سره خود لغت اید و جلد -
با قیامتت سلام
محکم قوی بسیار و قیامتت
الهم
هیهات ربه العالی
عز و جلاله

A	175282	Old: 46
D	99	Old: 4
E	62-8	Old: 245
		Beloe No 1612-1612

Erkânı Harbiyei Umumiye Riyasetine

Kütahya

Umum Kuvayı Seyyare Kumandanı Ethem imzasıyla Gediz'den alınan
açık telgrafname sureti berveçhi zir maruzdur.

Garp Cebhesi.K

İsmet

Suret

C 31/12/36 tarihli hususî telgrafnameye

1- Şifreli telgrafınızı aldım. Mustafa Kemal Paşa'nın delâletiyle
Büyük Millet Meclisi'nin af ve mağfiretine azım teşekkür etdim. Benim çek-
diğim telgraf ve telgraflar tamamıyla bir hakikatdır. Bütün Millet Meclisi-
nin böyle bir kararı var ise hak ve hakikatden âri bir nankörlüktür. Meclisi-
nin umumunu bilmek fakat, hükümetin aleyhimde tertib ettiği tuzaklara vakıf
olduğum günden itibaren her türlü ihtiyata riayet etdim. Verdiği meşgalem
hadisatı lehime olarak tarihe uydurmak için taarruzunuza intizar edeceğim
sonra meşruîyetini iddia ettiğiniz vaziyetiniz hercümerç olacak bana sal-
dıracağınız askerin sizin gibi nankör olacağına kani olmamakla beraber aksi
hal de teemmül edilmiştir. Onlardan bir şey çıkmaz beni ve benim kuvvetlerimi
ezebilecek urabilecek imkânınız varmış da bu münasebetsizliklerin vukuundan
evvel Uşak için teklif ettiğim taarruzu niçin kabul etmediniz Öyle ise hain
canı hep sen hep siz.

2- Buyuruyorsunuz ki bir buçuk aydan beri sizlere türlü türlü ves-
veseler ilka olundukdan maada siyaseten de herkes türlü türlü istifade etmeğe
yeltendi a budala kardeş vesveseyi ilka eden siz değilmisiniz vasitanız
topçu müfettişi Galip değilmi. Bu gibi hiç bir şeyi bilmemezlikden konu-
şursunuz sizin ve emsalinizin çekememezliğine, kıskançlığına ihtirasatı
şahsiyenize eghaslar değil memleketler feda ettiğinize ve edebileceğiniz
bu kararlarınızdan başka ne gibi şahit ve ne gibi deliller aranılır. Bu
kadar muhteris olduğunu bildiğim sizlere karşı alacağım tertibatı çok gör-
memek lâzımdır. Fakat muhterisler tabiatıyla çok görür. Çok göstermeğe
çalışır. İlâmaşaallah siz de hiç kusur etmediniz hepimizden akıllı olduğunu
söylediğiniz Resit Bey değilmidir ki

safiyetle size bu fırsatları verdi. Fakat ne yapayım kardeş yoksa bana kalsa idi ne Mustafa Kemal Millet Meclisi Reisi olurdu. Ve ne de sen şimdi benim idamıma ferman okuyabilirdin ve ne de Ankara Millet Meclisi koridorlarındaki eşkâli muhtelif silahlıları ol Mustafa Kemal'in diktatörlüğünü iğaret edebilirdi.

3. Bir de izzetinefisden bahsediyorsunuz. Koltuklarda salonlarda bahsedilen izzetinefis kelimelerine kıymet vermeyiniz, çünkü aslı yoktur. Büyük mücadalelerine girişmiş zevatta hayat meselesi mevzuubahis olmaz buyuruyorsunuz. Bu tavsiyeyi bana söylemek liyakatında olduğunuzu ispat etmek için Uşak cebhesine buyurmanız lâzımdır. Ordunun kurşun atmayacağını iltihak edeceğini kabul edersem pek hata etmiş olmam, çünkü ne onlar sizin gibi nankör ve ne de benim isyanıma kanidirler.

Kuvvetlerimizin 5.000 veya 10.000 olması Mustafa Kemal'in daima Kuvveyi Seyyareyi bir iki yüz kişiden ibaret olduğu iddia ve propagandasına karşıdır. Yoksa kuvvetimiz ister az ister çok olsun, imanına, salâbetine şahit Çanakkale'den Sivas'lara kadar alayları kâh tekbir kâh tehdid ile esir eden ussatı tenkil ve tedib etmiş bir kuvvettir. İki gözünü sevdiğim, biçareleri talim ve terbiye ile 93'denberi kazandığınız en ufak bir muharebeyi gösterebilecek vaziyetde olsanız bu iddianıza o kadar hayret ve taaccüb etmeyeceğim. Bize kimse kardeşlik yapmamış ve en açık bir samimî kardeşliği sizin yaptığınızı söylüyorsunuz, teşekkür ederiz. Fakat inanılmasını müşkül görüyorum/ geçinceye kadar eyvallah diyorsunuz ama bilmiyorsunuz ki köprüünün binde birini kat edememişsinizdir. Ah fesatla meluf vatanperverler. Biçare Millet Meclisi sizin askerî sahte şöhretlerinizi müdrik değil. Binaenaleyh hissi vatanperveranem şu hitabda bulunmamı emrediyor. Bana karşı emniyetbahş bir vaziyet alınız aksi halde hakikat ve hak muvaffak olacaktır. Tarih beni az ve size çok lânet edecektir.

Bakî ilk selâm

Heyeti Vekile de okusun/2kanunusani/337

Umum Kuvayı Seyyare Kumandanı

Ethem

Arşiv NO: 1/4282

Dosya NO: 99

Dolap NO: 46

Fihrist NO: 62-7 : 62-8

Göz NO: 4

Klasör NO: 2485

Kütahya

Genelkurmay Başkanlığına

Umum Kuvayı Seyyare Komutanı Ethem imzasıyla Gediz'den alınan açık telgraf yazısı sureti aşağıda sunulmuştur.

Batı Cephesi Komutanı

Suret

İsmet

C. 31 aralık 1920 tarihli özel telgrafa

1. Şifreli telgrafınızı aldım. Mustafa Kemal Paşa'nın aracılığı ile Büyük Millet Meclisinin bağışlamasına çok teşekkür ettim. Benim çektiğim telgraf ve telgraflar tümü ile bir gerçektir. Büyük Millet Meclisinin böyle bir kararı varsa hak ve gerçekten uzak bir nankörlüktür. Meclisin tümünü bilmek fakat hükümetin bana karşı kurduğu tuzakları öğrendiğim günden beri her türlü ihtiyata uydum. Vermediği uğraşım olayları benden yana olarak tarihe uydurmak için saldırınızı bekleyeceğim. Sonra yasal olduğunu savundunuz durumunuz karmakarışık olacak, benim üzerime göndereceğiniz sizin gibi nankör olacağına inanmış olmamakla beraber, tersi de düşünülmüştür. Onlardan bir şey çıkmaz, beni ve benim kuvvetlerimi ezebilecek, vurabilecek olanağınız varmış da, bu uygunsuzlukların oluşundan önce Uşak için önerdiğim taarruzu niçin kabul etmediniz? Öyle ise hain, cani hep sen hep siz.

2. Buyuruyorsunuz ki, "birbuçuk aydanberi sizlerde türlü türlü kuşku- lar uyandırıldıktan başka siyasi yönden de herkes çeşitli şekillerde yararlan- maya yeltendi,,. A budala kardeş! Kuşku- ları uyandıran siz değilmisiniz? Aracılı- ğı yapan topçu müfettişi Galip değil mi?. Bu gibi hiç bir şeyi bilmemezlikten gelerek konuşuyorsunuz, sizin ve benzerlerinizin çekememezliğine, kıskançlığı- na, kişisel tutkularınıza kişiler değil, memleketler feda ettiğinize ve edebi- leceğinize bu kararlarınızdan başka ne gibi tanık ve ne gibi kanıtlar aranılır. Bu kadar tutkulu olduğunu bildiğim sizlere karşı alacağım ve aldığım düzeni çok görmemek gerekir. Fakat tutkulular doğal olarak çok görür, çok göstermeğe ça- lışır.

Nazar değmesin siz de hiç kusur etmediniz. Hepimizden akıllı olduğunu söyle-
diğiniz Reşit Bey değildir ki saflıkla size bu fırsatları verdi. Fakat ne
yapayım kardeş, yoksa bana kalsaydı ne Mustafa Kemal Millet Meclis Başkanı
olurdu ve ne de sen, şimdi benim idamıma ferman okuyabilirdin ve ne de Ankara
Millet Meclisi koridorlarındaki çeşitli kılıkta silahlıların o Mustafa Kemal'in
diktatörlüğünü işaret edebilirdi.

3. Bir de onurdan söz ediyorsunuz. Koltuklarda, salonlarda sözü edilen
onur sözcüklerine değer vermeyiniz. Çünkü aslı yoktur. Büyük mücadelelere
girmiş kişilerde yaşam sorunu söz konusu olmaz buyuruyorsunuz. Bu öğüdü bana
söylemek liyakatında olduğunuzu tanıtlamak için Uşak cephesine buyurmanız
gerekir. Ordunun kurşun atmayacağını (bize) katılacağını kabul edersem pek
hata etmiş olmam. Çünkü ne onlar sizin gibi nankör olduğuma ve ne de benim
baş kaldırdığıma inanırlar.

Kuvvetlerimizin 5.000 veya 10.000 olması Mustafa Kemal'in daima Kuv-
vei Seyyareyi bir iki yüz kişiden meydana gelmiş olduğu iddia ve propaganda-
sına karşıdır. Yoksa kuvvetimiz ister az ister çok olsun imanına, sağlamlığına
tanık Çanakkale'den Sivas'lara kadar alayları kimi kez tekbir, kimi kez gözdağı
vermekle tutsak eden, ayaklananları bastırmış ve yola getirmiş bir kuvvettir.
İki gözünü sevdiğim, zavallıları eğitim ve öğretim ile 93'den beri kazandığı-
nız en ufak bir muharebeyi gösterebilecek durumda olsanız bu iddianıza o kadar
şaşmayacağım. Bize kimse kardeşlik yapmamış ve en açık bir içten kardeşliği
sizin yaptığınızı söylüyorsunuz, teşekkür ederiz.

Ama, inanılmasını zor görüyorum. Köprüyü geçinceye kadar öyle olsun
diyorsunuz, ama bilmiyorsunuz ki köprünün binde birine ulaşamamışsınızdır. Ah
içleri fesat dolu yurtseverler; zavallı Millet Meclisi, sizin askerî sahte
ünlerinizi anlamış değil. Bundan ötürü yurtseverlik duygularım şu sözleri
söylememi emrediyor. Bana karşı güven verici bir durum alınız, aksi halde
gerçek ve hak başarı kazanacaktır. Tarih bana az, size çok lanet edecektir.

Baki ilk selâm.

Bakanlar Kurulu da okusun 2 ocak 1921

Arşiv NO: 1/4282

Doğru NO: 99

Umum Kuvayı Seyyare Komutanı

Dolap NO: 46

Fihrist NO: 62-7 : 62-8.

Ethem

Göz NO: 4

Klasör NO: 2485

بیوت ملت مجلسی

4

ارکابه عربیہ محمودیہ - یا نسبہ عیدہ

۹۹۹

۶۷۷

۹ - ۷ - ۷ تاریخ دیکھی ایک دوج یوزکنج انی نرودی محرم تذکرہ عربیہ رو جوابید . اودہ کیشہ
رکب برینوسی روم کھنک بالمودہ موسقوداچ کبہ رک لرتیدہ ملاقات ابوکور مقنہ
واقع اولدہ آتجہ انک در بد محک و حقیقتا یہ نچہ مدافانک انہی غصوی موسقودا
خفانہ باز شد . از جوبہ جوابک بدیر یہ مکی عرصہ اولوزاقم

خارجہ دیکھی

۱۴۱ مارچ ۱۹۱۷

[Handwritten signature]

۱۷-۱۲-۱۹۱۷

[Handwritten signature]

A	۶۲۸۲
D	۲۶۶
۱۲	۳-۱

[Handwritten signature]
۱۲

BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Umuru Hariciye Vekaleti

939
677Erkanı Harbiyei Umumiye Riyaseti Celilesine

9/3/37 tarih ve iki bin üç yüz seksen altı numrolu mahrem tezkere-i aliyeleri cevabıdır. On kişiden mürekkebi bir Pontus Rum heyetinin Batum'dan Moskova'ya giderek Lenin'le mülakat eyledikleri hakkında vaki olan istihbaratın derecesi sıhhatının ve hakikat ise neticesi mülakatın inbası hususu Moskova sefareti yazılmıştır. Alınacak cevabın bildirileceği arz olunur efendim.

14 mart 337

Hariciye VekiliAhmed Muhsin51
3494II 17-3
S

Şube 1'e de gösterelim.

Dosyasına raptı/ 17 minh

M

Arşiv NO: 1/4282
Dolap NO: 46
Göz NO: 4
Klasör NO: 2485
Dosya NO: 100
Fihrist NO: 3-1

BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Dışişleri Bakanlığı

939

677

Genelkurmay Başkanlığı Yüksek Katına

9 mart 1921 tarih ve 2386 sayılı gizli yüksek yazıları karşılığıdır:

10 kişiden meydana gelen bir Pontus Rum kurulunun Batum'dan Moskova'ya giderek Lenin'le buluştukları konusunda elde edilen gizli haberlerin doğruluk derecesinin ve (eğer) gerçek ise, görüşme sonucunun bildirilmesi konusu Moskova elçiliğine yazılmıştır.

Alınacak karşılığın bildirileceği bilgilerine sunulur efendim.

14 mart 1921

Dışişleri Bakanı

Ahmet Muhsin

51

3494

II

17-3

S

1 nci şubeye de gösterelim.

Dosyasına bağlanması. Tarih 17

M.

Arşiv NO: 1/4282

Dolap NO: 46

Göz NO: 4

Klasör NO: 2485

Dosya NO: 100

Fihrist NO: 3-1

Giresun mutasarrıflığından mevzut 16/3/337 şifre suretidir:

15 mart/337 tarihli şifreye zeyldir :

Evraki mezkûre arasında zuhur eden Metropolid Hirisantos'un kezaik 20 ağustos 920 tarihli Paris'den gönderdiği mektubun tercümesi aynen bervechi âtidir:

(General Harnold Amerika heyetinin Ermenistan'a muvâsalatı için Istanbul'a gelmesine intizar olunuyor. İhtimal esnayı seyyahatde Pontus'a da gide- rek ahval ve vaziyeti mahalliyeyi tetkik ile celb eyleyeceği düveli muazzama asakiriyle intizam ve asayisi mahalliyyi temin ile iade eyleyecektir. Eğer Ame- rika buralarının mandasını kabul ederse dün Amerika heyeti azasından (Coster Briton) beni ziyaret eyleyerek mülakatı dört saat imtidat etti. Arzu ettiğim vechile Pontus meselesini izah etdim. Mumaileyh Pontus Ermeni Cumhuriyetinden de bahsetti. Ben de eğer böyle Pontus Ermenistan'a ilhak olunursa Pontuslular- la İslâmların harekâtı mukavemetkâranelerini beyan eyleyerek korkutdum. Son de- fa mülâkatımızda mumaileyh dahi bu sureti halli red eyleyeceğini söyledi. Teş- kilâtı hükümet ve adliye hakkında lâzım gelen izahatı verdim ve her cemaatin bizzat idare edileceğini söyledim. Kari ihtiyarı mahallilerinin intihabatında ve gerek mahakimi nizamiye ve sulhiyede her milletin bir hakkı müsavatı oldu- ğunu söyledim. Yunan, İslâm hükümeti teşkil edilecek de mesail ve hukuku si- yasiye ile iştigal eyleyecektir. Bu hükümetin iki Yunan Osmanlı reyî olcaksa da her ihtimale karşı bir de Amerikalı bulunacaktır, ta ki müsavat, temin olu- nabilsin bu meclisin adlî ve idarî hususatta ittihaz-ı mukarrerat eyleyebile- ceği polis dairesinin ıslahı ve jandarma dairesinin tensik ve ıslahı eğer müm- kün ise bunlar ayrı ayrı bir Yunan polisi ile bir Yunan jandarması olacak, resmî lisan Yunan ve Türkçe olacaktır. Rica eylerim bu yukarıdaki izahatdan Istanbul'a ve bilhassa Trabzon, Batum, Samsun, Giresun ve sair Pontus cemi- yetlerine malûmat verilsin ve bilhassa Amerika heyeti ile temas eylemelerini tenbih ve ihtar ediniz. Miralaya patrikhane heyetini ziyaret eylemesini rica eylerim.

Aslına mutabıktır/22 mart/337

Vehbi Cevad

Arşiv	NO: 1/4282	Klasör	NO: 2485
Dolap	NO: 46	Dosya	NO: 100
Göz	NO: 4	Fihrist	NO: 2-4

Giresun Mutasarrıflığından gelen 16 mart 1921 (tarihli) şifre suretidir.

15 mart 1921 tarihli şifreye ektir.

Adı geçen yazılar arasında çıkan Metropolit Harisantos'un aynı zamanda 20 ağustos 1920 tarihli Paris'ten gönderdiği mektubun çevirisi aynen aşağıdadır:

General Harmolt (x), Amerika Heyet'inin Ermenistan'a varması için, İstanbul'a gelmesi bekleniyor. Olabilir ki, gezi sırasında Pontus'a giderek olup biten ve yöresel durumu inceleme ile getirtceği büyük devletler askerleriyle yöresel düzen ve güvenliği sağlayacaktır. Eğer Amerika buralarının mandasını kabul ederse dün Amerika kurul üyelerinden Coster Briton bana gelerek görüşme dört saat sürdü. Dilediğim gibi Pontus sorununu açıkladım. Kendileri Pontus Ermeni Cumhuriyetinden söz etti. Bende eğer böyle Pontus Ermenistan'a bağlanırsa, Pontoslularla İslâmların direnme hareketlerini söyleyerek korkuttum. Son kez buluşmamızda kendileri de, bu çözüm yolunu retdeceğini söyledi. Hükümet Örgütü ve adliye konusunda gereken açıklamayı yaptım. Her toplumun kendi kendini idare edeceğini söyledim. Gerek köy ihtiyar heyetlerinin seçimlerinde, gerekse nizamiye ve sulh mahkemelerinde her milletin bir hak eşitliği olduğunu söyledim. Yunan, İslâm hükümeti kurulacak da sorunlar ve siyasal hukuk ile uğraşacaktır. Bu Hükümetin iki Yunan Osmanlı oyu olacaksa da her olasılığa karşı bir de Amerikalı bulunacaktır ta ki eşitlik sağlanabilsin. Bu Meclisin adalet ve yönetim konularında kararlar alabileceği, polis dairesinin düzeltilmesi ve jandarma dairesinin yeniden düzenlenmesi, eğer mümkünse bunlar ayrı ayrı bir Yunan polisi ile bir Yunan jandarması olacak ve resmî dil Rumca ve Türkçe olacaktır. Rica ederim, bu yukarıdaki açıklamadan İstanbul'a ve özellikle Trabzon, Batum, Samsun, Giresun ve diğer Pontus derneklerine bilgi verilsin ve özellikle Amerika kurulu ile ilişki kurmalarını hatırlatınız ve uyarınız. Albaya Patrikhane kurulunu ziyaret etmesini rica ederim.

Aslına uygundur

22 mart 1921

Vehbi Cevat

Arşiv	NO: 1/4282	Dosya NO: 100
Dolap	NO: 46	Fihrist NO: 2-4
Göz	NO: 4	
Klasör	NO: 2485	

(X) General Harbort olmalı

« صورت »

۸	۹۲۸۲
۱۰	۲۶۶
۱۴	۲۵

۴۸/۱/۱۴

۷۱

۱- کاره هر یک عمده بیات

۲۰۴۷

در تفاوت نفقه و حتی لا قره و در شرفا پیشا بر سه جودا اید، لایحه، و زیورری
و در تفاوت و یا احاطه ای که از سه لایحه و ط و شاد ط قدری جذب یا بوری و غربا
قره ایست و هر دو واحد را واحد

با اید اشتیاقه تکی ایچو، و شمه جادری یا ایجاب شمله ده تفاوت آن در ط و
شاد و یا شاد می تیب اید لایحه اول و شاد و شقه با اید جده ط و ایچو

جایک لایق تو تری چیرا تبه ده، آما به قورنری لایقه، و تفاوت قورنری

ایده ده ایچو اید بیلی مقفی کو کده ده، به هذا ایچو اید و افه جیه شاد

آما شاد و شاد و شاد ایچو به جایک لایقه شاد قورنری و آما شاد

شاد آلا جیه ط قورنری از اول ط شادری خد کاف اولفده و در لایقه و شاد

قورنری از اول ده به تیباق شاد قورنری جایک لایقه شاد شاد ایچو اید

شاد شاد لایقه شاد اید لایقه

تیب و لایق شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد

شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد

تفاوت آن در شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد

ایچو شاد

شاد شاد

شاد شاد

شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد

شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد شاد

"Suret"

VI

12/1/38

Erkânı Harbiye-i Umumiye Riyasetine610
30247

Rum şekavet muntıkası şimalen Karadeniz şarken Yeşilırmak cenuben Erbaa, Ladik, Vezirköprü ve Havza kazalarını ihata etmek üzere Heris ve Tavşan dağları cenub bayırları ve garben Kızılırmak sahası dahilindeki arazidir.

Binaenaleyh eşkiyanın tenkili için bir düşman tecavüzü gibi esbabı muhtelif de nazarı dikkate alınarak harekâtın sahilden bağlanması tensib edildiğinden evvelâ gosenin şarkından yapılacak harekât için Canik livası kuvvetlerinin Cargamba'da, Amasya kuvvetlerinin Ladik'de, Tokat kuvvetlerinin Erbaa'da içtima etdirilmesi muktezi görülmektedir. Mahaza muhaberatı vakıa neticesinden anlaşıldığına göre harekâtı tenkiliye için Canik livasından 300 tevellütlülerden aşağı silah altına alınacak 3 tevellütlü efradın mikdarı gayri kâfi olmakla Ordu livasındaki mezkûr tevellüdlü efradın da bu takibatın hitamına kadar Canik livasında istihdam edilmek üzere tahtı silaha alınmaları münasip olacaktır.

Takib harekâtı esnasında muvaffakiyetin sürat ve suhuletle temin edilebilmesi için silah ve cebhane meselesinin atıyen müşkilât ve muhaberatı mucip olmayacak surette hal ve tesviyesi en ziyade nazarı dikkate alınacak hususatdan bulunmakla bu ciheti tekrar nazarı dikkati âlilerine arz ederim efendim

(Dahiliye Vekili)

Ali Fethi

Aslına mutabıktır

Fethi

Aslı Şube 1' dedir

Dosyasında hıfzı

Arşiv	NO: 1/4282
Dolap	NO: 46
Güz	NO: 4
Klasör	NO: 2485
Dosya	NO: 100
Fihrist	NO: 14

"Suret"

Genelkurmay Başkanlığına

VI

12 Ocak 1922

Rum eşkiyalık bölgesi kuzeyde Karadeniz, doğuda Yeşilırmak, güneyde Erbaa, Ladik, Vezirköprü ve Havza ilçelerini kapsamak üzere Heriş ve Tavşan dağları güney bayırları ve batıda Kızılırmak alanı içindeki arazidir.

Bundan dolayı eşkiyanın bastırılması için bir düşman saldırısı gibi çesitli nedenler de göz önüne alınarak, harekâta kıyıdan başlanması uygun görüldüğünden, önce gosenin doğusundan yapılacak harekât için Canik lıvası kuvvetlerinin Çarşamba'da, Amasya kuvvetlerinin Ladik'te, Tokat kuvvetlerinin Erbaa'da toplattırılması gerekli görülmektedir. Bununla beraber yapılan haberleşme sonucundan anlaşıldığına göre bastırma harekâtı için Canik lıvasından 1300 (1884) doğumlulardan aşağı silah altına alınacak üç doğumlu eratinın sayısı yetersiz olduğundan Ordu lıvasındaki sözü geçen doğumlu eratin da bu takip harekâtının sonuna kadar Canik lıvasında kullanılmak üzere silah altına alınmaları uygun olacaktır.

Takip harekâtı sırasında başarının hızlı ve kolaylıkla sağlanabilmesi için silah ve cephane sorununun gelecekte zorluk ve haberleşmeyi gerektirmeyecek biçimde çözümlenmesi ve düzeltilmesi en çok göz önüne alınacak konulardan olduğundan bu yönü tekrar yüksek görüşlerine saygı ile sunarım efendim.

İçişleri Bakanı

Aslına uygundur.

Ali Fethi.

Fethi

Aslı 1 nci şubededir.

Dosyasında saklanması

Arşiv NO: 1/4282
Dolap NO: 46
Göz NO: 4
Klasör NO: 2485
Dosya NO: 100
Fihrist NO: 14